КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

_____Архітектурний_____
(факультет)
_____Дизайну_____
(назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

на тему:

«Особливості формування інтер'єрів будівель спортивних баз на засадах інклюзивності»

Овчаренко Марія Андріївна

Київ 2022 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

_____Архітектурний_____
(факультет)
_____Дизайну_____
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Третяк Ю.В._____
„___” _____2022 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

«Особливості формування інтер’єрів будівель спортивних баз на засадах інклюзивності»

Виконала студентка групи ДН-61,
спеціальність 022 «Дизайн»
Овчаренко Марія Андріївна

Керівник Бець Світлана Миколаївна
к. філос. н., доцент
Ідентичність підтверджую

Київ 2022 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: __архітектурний_____
Кафедра:____Дизайну_____
Освітній рівень: «магістр за ОПП»
Спеціальність:_____022 «Дизайн»_____
Спеціалізація:_____Середовищний і промисловий дизайн_____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

_____
„___”_____2022 року

З А В Д А Н Н Я
ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

Овчаренко Марія Андріївна
(прізвище, ім’я та по батькові студента)

1. Тема роботи : «Особливості формування інтер’єрів будівель спортивних баз на засадах інклюзивності»
затверджена наказом ректора КНУБА № 1484/2 від «04»10 2022 року
2. Керівник роботи Бець С.М. .к. філос. н., доцент
(прізвище, ім’я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
3. Строк подання студентом роботи до захисту_____19.12.22_____
4. Зміст пояснювальної записки за розділами:
Р. 1. Передумови і стан дослідженості формування спортивних баз на засадах інклюзивності.
Р. 2. Аналіз існуючих об’єктів спортивних баз на засадах інклюзивності.
Р. 3. Способи формування інтер’єрів спортивних баз на засадах інклюзивності.
Р. 4. Засоби і прийоми проєктування спортивних баз на засадах інклюзивності.
Р. 5. Розробка обладнання для спортивних баз на засадах інклюзивності.
5. Графічний матеріал за розділами
Р. 1. Таблиці.
Р. 2. Зображення, таблиці.
Р. 3. Таблиці.
Р. 4. Зображення, таблиці.
Р. 5. Зображення, таблиці.

7. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина; б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Реферат, Клаузура.	1.10.22
Розділ 1. Ескіз-ідея проєкту.	21.10.22
Розділ 2 (2, 3). Робочий ескіз.	14.11.22
Розділ 3 (4). Проєкт.	12.12.22
Розділ 5. У кого є	
Остаточне оформлення роботи	16.12.22
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	13.12.22
Попередній захист роботи на кафедрі	16.12.22

8. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			
Розділ 5			

9. Дата видачі завдання _____

Зав. кафедри _____ Третяк Ю.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ Бець С.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Студент _____ Овчаренко М.А
(підпис) (прізвище та ініціали)

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ БУДІВЕЛЬ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

ЗМІСТ

Вступ……7

РОЗДІЛ І. ПЕРЕДУМОВИ І СТАН ДОСЛІДЖЕНОСТІ ФОРМУВАННЯ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

1.1. Формування інтер'єрів спортивних баз на засадах інклюзивності……10

Висновки до розділу І……...15

РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

2.1. Аналіз світового та вітчизняного досвіду проєктування інтер'єрів спортивних будівель на засадах інклюзивності ……16

2.2. Дослідження існуючої нормативної бази ……...……30

Висновки до розділу ІІ…….....…38

РОЗДІЛ ІІІ. СПОСОБИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

3.1. Класифікація та особливості спортивних баз на засадах інклюзивності……..39

3.2. Особливості оздоблення приміщень спортивних баз по обраній тематиці…..41

3.3. Загальні принципи дослідження формування інтер'єрів на засадах іклюзивності……...47

Висновки до розділу ІІІ…….…55

РОЗДІЛ ІV. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ПРОЄКТУВАННЯ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

4.1. Вихідні дані (опис базового проєкту його генплану, планів, фасадів та розрізів) та завдання на проектування……..…….....56

4.2. Опис авторської частини проекту…..…….…….……61

4.2.1. Концепція інтер'єру (об'ємно-просторове рішення інтер'єру його стилістика)……..….61
4.2.2. Функціонально-технологічне рішення інтер'єру…….……...…68
4.2.3. Оздоблення інтер'єру (матеріали, освітлення, меблі, декор, деталі)……..…….……..70
Висновки до розділу IV……75
РОЗДІЛ V. РОЗРОБКА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ
5.1. Концепція формування предмету……..……76
5.2. Функціональне, конструктивне, ергономічне та об'ємно-просторове рішення……..……79
5.3. Колористичне та матеріальне рішення…….…82
5.4. Деталі та вузли……...…..83
Висновки до розділу V……...……84
ВИСНОВКИ…….……...…...85
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ……...87
ДОДАТКИ……...…….……..92

ВСТУП

Спорт та його розвиток займає важливе місце в будь-якій країні. З кожним разом все більше і більше з'являється талановитих і перспективних спортсменів, зростає кількість змагань та заходів, головними з яких є Олімпійські та Паралімпійські ігри.

Проектування інтер'єрів спортивних баз на засадах інклюзивності є важливим та необхідним. Організація внутрішнього простору приміщень цих об'єктів насамперед має передбачати забезпечення фізіологічних та психологічних потреб за рахунок організації простору із принципами Універсального дизайну для всіх категорій населення.

В нашій країні приділяється набагато менша увага проблемі адаптації довкілля до потреб маломобільного населення, аніж в інших. Тому будівництво або реконструкції спортивних баз, центрів та комплексів, які включатимуть безбар'єрний внутрішній простір та адоптований дизайн, є необхідним.

Виходячи з такого стану, завдання теоретичного та наукового обґрунтування проектування архітектури інтер'єрів сучасних спортивних баз у предметно-просторовому середовищі є актуальним і потребує комплексних підходів до його вирішення.

Конвенція ООН про права інвалідів стала першим юридичним міжнародним документом, який визначає обов'язок урядів країн ретельно розглянути та забезпечити впровадження принципів доступності з тим, щоб люди з інвалідністю змогли «жити незалежно і повною мірою брати участь у всіх аспектах життя», а саме у спортивній галузі [23].

Спортивні бази та житлові кімнати для людей з інвалідністю повинні бути функціональними, естетичним і комфортними для того, щоб спортсмени були задоволені просторовим середовищем. Важливо, щоб зали для тренування, сприяли продуктивній роботі, а інтер'єр тимчасового житла мав позитивний вплив. Особливої уваги потребує колористичне рішення, оздоблювальні матеріали, допоміжні елементи, зонування та засоби освітлення.

Приміщення та його обладнання повинне відповідати важливим нормам - ергономічним, протипожежним, вентиляції і кондиціонування.

Дизайн інтер’єру спортивних баз для спортсменів з обмеженими можливостями повинен містити практичні матеріали для оздоблення поверхонь, вдалі рішення в освітленні, комфортний дизайн меблів та правильно підібрані кольорові рішення. Сучасний дизайн-проект інтер'єру має бути оптимальним балансом між мистецтвом, комфортом, універсальністю, функціональністю й утилітарністю приміщень.

Метою дослідження є:

1. Проведення аналізу зарубіжного та українського досвіду будівництва спортивних баз та комплексів.
2. Визначення головних принципів дизайну інтер’єрів спортивних баз для спортсменів з інвалідністю.

Завданням є:

1. Проаналізувати джерела наукових досліджень та аналоги існуючих спортивних баз та споруд для спортсменів з інвалідністю.
2. Сформулювати основні чинники та підходи до проектування архітектури інтер’єрів сучасних спортивних баз з урахуванням норм для маломобільних груп населення.
3. Визначити основні технічні вимоги для проектування сучасних спортивних баз з урахуванням норм для людей з інвалідністю.
4. Сформулювати основу концепції інтер’єру та залів для тренування сучасних спортивних баз.
5. Сформулювати ідею концепції елементу предметного дизайну для залучення в інтер’єр спортивної бази для спортсменів з інвалідністю.

Об’єкт дослідження: інтер’єри спортивних баз для спортсменів з інвалідністю.

6. **Предмет дослідження:** принципи та особливості формування середовища спортивних баз для спортсменів з інвалідністю.

Методи дослідження. Для реалізації визначених завдань застосовані загальнонаукові методи дослідження: аналіз літературних джерел, метод натурних обстежень, методи статистичного, стилістичного та композиційного аналізів, метод компонентного аналізу та спеціально розроблений міждисциплінарний метод структурно-семіотичного аналізу. Узагальнення результатів дослідження графічно подане в таблицях і рисунках.

Апробація результатів: участь у конференції в листопаді 2021 року «Філософія науки, техніки та архітектури в гуманістичному вимірі». Тези доповіді на тему: «Філософські проблеми особливості проектування інтер‘єрів спортивних баз для паралімпійців». Участь у конференції в грудні 2022 Будмайстеркласс, тези доповіді на тему «Ключові принципи проєктування інтер’єрів будівель спортивних баз на засадах інклюзивності».

Обсяг та структура дослідження: дипломна магістерська робота складається з теоретичної частини, що включає вступ, 5 розділів, висновки, список використаних джерел, ілюстрації та додатки.

РОЗДІЛ І. ПЕРЕДУМОВИ І СТАН ДОСЛІДЖЕНОСТІ ФОРМУВАННЯ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

1.1. Формування інтер'єрів спортивних баз на засадах інклюзивності

Виникнення видів спорту, в яких можуть брати участь люди з інвалідністю, пов'язують з ім'ям англійського нейрохірурга Людвіга Гутмана, який, долаючи вікові стереотипи по відношенню до людей з фізичними порушеннями, увів спорт у процес реабілітації пацієнтів з ушкодженнями спинного мозку. Він на практиці довів, що спорт для людей з інвалідністю створює умови для успішної життєдіяльності, відновлює психічну рівновагу, дозволяє повернутися до повноцінного життя [33].

З появою в Україні перших фізкультурно-спортивних та оздоровчих клубів для людей з інвалідністю починає розвиватися Паралімпійський рух у 1989 році. На цій основі було сформовано 4 національні федерації спорту людей із вадами опорно-рухової системи, вадами слуху, зору та інтелектуальних здібностей.

Сьогодні загальна кількість спортсменів з інвалідністю, які входять до складу національної збірної команди України з видів спорту інвалідів, становить 1171 осіб, 719 з них входять до основного складу; 300 - до складу кандидатів та 152 - до резервного складу. Тому виникає потреба в будівництві спеціальних залів для тренування та підготовки, баз та центрів з корпусами для тимчасового проживання, які відповідатимуть всім нормам та потребам людей.

На шляху інтеграції до європейського та світового співтовариства Україна ратифікувала низку міжнародних правових актів, які здійснили певний вплив на формування національної державної політики і практики щодо забезпечення рівних можливостей для всіх громадян, впровадження принципів доступності в різні сфери життєдіяльності осіб з інвалідністю. Ті значні кроки зафіксовано у Конвенції ООН про права інвалідів: Резолюція Генеральної асамблеї ООН № 61/106, що прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006 року.

У 2009 році Конвенцію ратифіковано Законом України № 1767-VI [23]. Тому модернізована стратегія формування внутрішнього простору середовища спортивних закладів повинна забезпечити перехід до дизайну, який буде відповідати будь-якому користувачу і ґрунтуватиметься на підході, спрямованому на задоволення потреб спортсменів з урахуванням можливих змін їх здібностей. У цьому випадку необхідно виконати такі вимоги: доступність, безпека, інформативність, зручність, комфортність.

Дана стратегія відноситься не тільки для будівництва нових споруд, а й до ревіталізації вже існуючих. Підсумувавши, можна сказати, що сьогодні перетворення предметно-просторового середовища має відбуватися на основі його гармонізації через розкриття ергономічних складових, формування певних естетичних характеристик, де обов'язковим стає впровадження принципів універсального (або інклюзивного) дизайну.

Важливо зазначити, що інклюзивний дизайн враховує соціальну, а не медичну модель адаптації людини, що має певні особливості здоров’я. Тому сучасний підхід до вирішення інклюзивних завдань повинен базуватися на основоположних принципах універсального дизайну, що запропоновані архітектором Роном Мейсом: рівність і доступність використання; гнучкість використання; простота й інтуїтивність використання; доступність подачі інформації; терпимість до помилок; малі фізичні зусилля; наявність необхідного розміру, місця, простору. Варто зазначити, що існують різні визначення поняття «інклюзивного дизайну». Наприклад, Дослідницький Центр Інклюзивного Дизайну OCAD University визначає його як "дизайн, що враховує людську різноманітність (здібності, мову, культуру, гендер, вік та інші людські відмінності)". Деякі визначення наближаються за змістом до попереднього, вважаючи, «інклюзивний дизайн» – це адаптація середовища, послуги чи продукту з метою забезпечення для всіх людей рівних можливостей в участі їх у соціальному, культурному, економічному житті, дозвіллі (незалежно від віку, статті, можливостей, культури) [25].

На сьогоднішній день підкреслюють три аспекти інклюзивного дизайну (Рис. 1.1.1):

Рис. 1.1.1. Схема аспектів інклюзивного дизайну

1. Осмислення того, що кожна людина є унікальна та має свої певні особливості. Створення навколишнього простору, враховуючи інклюзивний дизайн сприяє збереженню унікальності кожної людини. Зазвичай більшість людей відхиляються по деяким аспектам від своїх середньо стандартних потреб або цілей. А тому можна сказати, що оптимально вирішений інклюзивний дизайн найкраще досягається за допомогою конфігурацій одного розміру.

Для цього найбільш підходять гнучкі або адаптовані системи, такі як цифрові. Також забезпечити дизайн елементами різноманітності можуть сучасні механізми виробництва на замовлення. Такий підхід до дизайну не має на увазі адаптивні системи, які роблять вибір для людини з певними вадами здоров`я.

Важливо зазначити, шо інклюзивний дизайн визнає важливість самовизначення і самопізнання.

Якщо користувачу пропонується вибір дизайну, конфігурації чи варіанти використання, то саме ці функції і формують адаптивний дизайн та сприяють реалізації індивідуальних потреб людини.

2. Інклюзивний процес проєктування і засоби його реалізації. «Процес проєктування та інструменти, що використовувані в дизайні - є інклюзивними»,- цей вимір відповідає спостереженням Скотта Пейджа, щодо продуктивності працездатності різноманітних груп населення, які мають різні можливості та перспективи життєдіяльності. Скотт Пейдж емпірично показав, що група людей, яка включає в себе різні професійні потреби та можливості їх реалізації, перевершує групу «кращих і найяскравіших»:

- в більш конкретному розумінні - вирішення необхідних задач;

- в прийнятті більш перспективних та інноваційних рішень;

- точному прогнозуванні подальших перспективних дій [25].

Проєктуючи інклюзивний дизайн, спеціалісти повинні бути різноманітними і обов`язково включати тих, хто має досвід роботи у цьому напрямі. Аби створити максимально комфортний та простий дизайн, потрібно проаналізувати джерела, ознайомитись з специфікою проєктування, та в ідеалі, поспілкуватись з людьми з обмеженими можливостями. Присутність людей з певними вадами здоров’я як суб'єктів передпроєктного дослідження або учасників переговорів в проектних завданнях є необхідним. Таким чином максимально забезпечується інклюзивний підхід до створення проєкту з необхідними завданнями та засобами проєктування. Розроблені дизайнером рішення та ідеї мають стати доступними і приносити користь усім, наскільки це можливо. Це для того аби поширювати ідею інклюзивного дизайну, робити її доступною до всіх користувачів.

3. Масовий позитивний вплив. Працюючи над проєктом, в основі якого лежить інклюзивний дизайн, дизайнери повинні прагнути утворити позитивний вплив за межами самого проєкту. А також впроваджувати в інші роботи та реалізувати на практиці. Тобто, інклюзивний дизайн повинен:

- при розробці проектних пропозиції дизайну предметно-просторового середовища максимально враховувати вимоги та потреби усіх груп населення;

- інтегрувати інклюзивний дизайн в сучасний дизайн в цілому, знайти баланс між естетичним виглядом та доступністю для кожного.

В останні роки в Україні розроблено ряд нормативних документів, які формулюють основні вимоги до проєктування безбар'єрного середовища в будівлях і на відкритих територіях. При цьому, в нашій країни майже немає баз та комплексів, які б відповідали всім вимогам універсального дизайну.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛИ І

Отже фізична культура і спорт у сучасному суспільстві є важливим джерелом зміцнення здоров'я населення України. Найголовнішою проблемою в розвитку фізичної культури і спорту є відсутність спортивних споруд, які б відповідали універсальному дизайну.

Отже, врахування вимог концепції інклюзивного дизайну для спортивних споруд та комплексів дає такі переваги:

- попередження соціальної ізоляції людей з вадами здоров'я;
- підвищення рівня спортивної підготовки;
- підвищення комфорту та зручність користування.

РОЗДІЛ ІІ. АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ОБ'ЄКТІВ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

2.1. Аналіз світового та вітчизняного досвіду проєктування інтер'єрів спортивних баз на засадах інклюзивності

Спорт невід'ємна частина нашого життя, на території України є багато різних спортивних баз та комплексів, проте не всі мають необхідні умови проживання, достатню кількість обладнання та тренувальних залів для різних видів спорту, особливо для людей з обмеженими можливостями. Спортивна база- це комплекс будівель і споруд для навчально-тренувальних занять спортсменів з наданням їм житла і харчування.

1. Основною базою є Олімпійський навчально-спортивний центр "Конча-Заспа", на території якої тренуються наші паралімпійці. ОНСЦ "Конча-Заспа" був створений постановою ради Міністрів України №12 від 11 січня 1974 року. (рис. 2.1.1.).

Рис. 2.1.1. Олімпійський навчально-спортивний центр "Конча-Заспа"[32].

Державне підприємство Олімпійський навчально-спортивний центр "Конча-Заспа"- Провідний заклад фізичної культури та спорту України, який забезпечує підготовку спортсменів національних збірних команд України з олімпійських видів спорту шляхом проведення навчально-тренувальних зборів на спортивних

спорудах, де створені умови для проживання, харчування спортсменів, належного медичного та наукового забезпечення, підготовки для участі у відповідальних змаганнях таких як Кубки світу, Чемпіонати Європи, Чемпіонати світу та Олімпійські ігри.

Забезпечення надання якісних послуг по проведенню навчально-тренувального процесу на комплексі спортивних споруд Центру – є запорукою та важливою складовою успішних виступів національних збірних команд України.
Спортивна база розташована в історичній місцевості на південній околиці Голосіївського району міста Києва.
Начально-спортивний комплекс ДП «ОНСЦ «Конча-Заспа» має загальну площу 7031 м2.

Спортивний комплекс має 5 спортивних залів, чотири роздягальні та душові кімнати, холи для відпочинку спортсменів, реабілітаційно-відновлювальний центр, дві сауни з басейном, окремо є ще два тренувальні зали.

ДП “ОНСЦ “Конча-Засп” має у своєму розпорядженні комплекс для проживання, який складається з трьох доволі різноманітних корпусів, кожен з яких має свої особливості та переваги. А саме, – в першому корпусі розташовані 2-х кімнатні двомісні номери з чудовим краєвидом на мальовниче озеро. Другий та третій корпуси мають у своєму розпорядженні одно-, двох- та трьохмісні номери, а також номери з покращеним плануванням. (рис. 2.1.2.).

Рис. 2.1.2. Житлові кімнати ОНС центру “Конча-Заспа”[32].

Ця спортивна база не розрахована для людей з обмеженими можливостями, дизайн не є універсальним та доступним для всіх. Дизайн номерів одноманітний та неяскравий, проходи між спальними місцями не розраховані для спортсменів на візках, розташування вимикачів та розеток не є зручним.

Проте в 2018 році був представлений проєкт реконструкції спортивного комплексу, спальний комплекс якого буде відповідати потребам спортсменів з обмеженими можливостями. Саме цей проєкт було взято за основу магістерської роботи (рис. 2.1.3.).

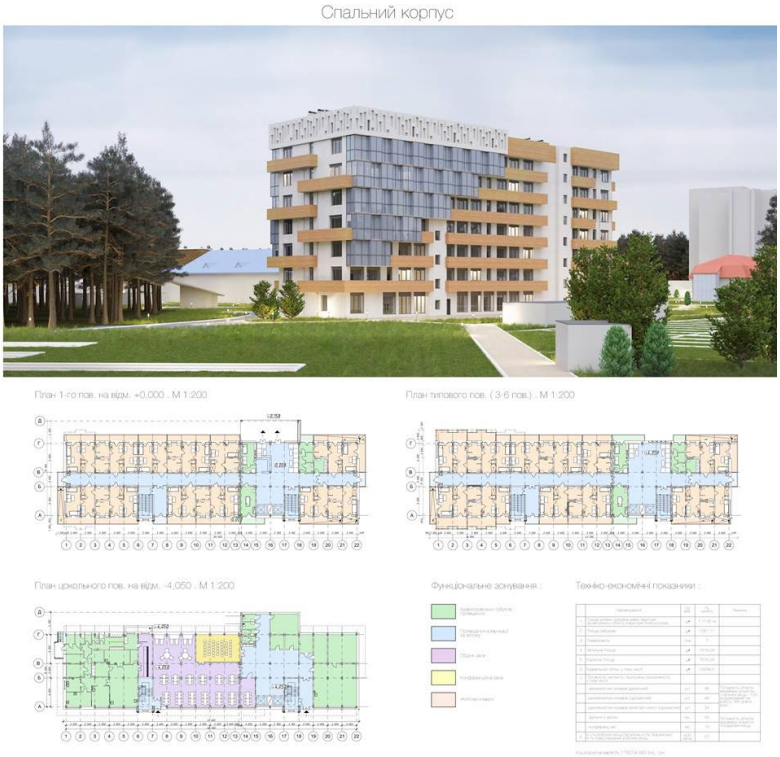

Рис. 2.1.3. Спальний корпус ОНС центру “Конча-Заспа”, який відповідає потребам спортсменів з інвалідністю [4].

2. Національний центр паралімпійської та дефлімпійської підготовки та реабілітації людей з інвалідністю – це один з найкращих фізкультурно-спортивних комплексів, що забезпечує надання реабілітаційних, оздоровчих послуг, забезпечуючи умови адаптації у суспільстві, а також широкі можливості для вищих досягнень у спорті.

Центр розташований на березі чорноморського мілководого узбережжя Каламітської затоки і на березі озера Мойнаки, в екологічно чистій приміській санаторно-курортній зоні Євпаторії (рис. 2.1.4.).

Наразі, після тимчасової окупації Росією автономної республіки Крим у 2014 році, українські спортсмени з інвалідністю поки не мають доступу до цього центру.

Рис. 2.1.4. ФОК Національного центра паралімпійської та дефлімпійської підготовки та реабілітації людей з інвалідністю [30].

Загальна площа Центру, включаючи озеро і пляж, становить близько 60 га, з них площа озера – 10,49 га, площа парку – 28,63 га, протяжність пляжу 1,5 км. Житлові корпуси Центру, в яких одночасно може перебувати більше тисячі осіб, загальною площею 35438,33 м. кв., знаходяться на узбережжі моря. В усіх корпусах сучасні затишні номери від "економ" класу до класу "люкс". Ексклюзивний дизайн номерів підвищеної комфортності, їх оснащення оригінальними меблями, сучасною побутовою технікою.

На території цього центру розміщені численні спортивні споруди європейського рівня. Зокрема, в плавальних басейнах (критий 25 м, два відкритих по 50 м, з прісною водою, що підігрівається) проходять реабілітацію люди з порушеннями функцій опорно-рухового апарату (рис. 2.1.5.).

Рис. 2.1.5. Один із басейнів НЦПІПТАРІ НКСІУ [30].

Основними функціями даного центру є:

- реабілітація людей з інвалідністю засобами фізичної культури і спорту;
- створення умов для адаптації людей з інвалідністю у суспільстві;
- забезпечення умов для проведення навчально-тренувального процесу спортсменів паралімпійців, дефлімпійців;
- забезпечення умов для підготовки спортсменів до Паралімпійських та Дефлімпійських ігор, чемпіонатів Європи і світу, всеукраїнських змагань, чемпіонатів України і міжнародних турнірів;
- створення цілісної системи профільної і високопрофесійної спортивної підготовки і реабілітації людей з інвалідністю в Україні з її використанням для подальшого зростання їхньої спортивної майстерності, оптимізації спортивно-тренувального і відновлювального процесів для спортсменів з інвалідністю.
- створення безбар'єрної інфраструктури для людей з інвалідністю, які пересуваються за допомогою інвалідного візка, а також з порушенням зору і слуху; Проте наразі, спортсмени з інвалідністю, на жаль, не мають доступу до Центру.

3. Західний реабілітаційно-спортивний центр НКСІУ (Львівська область)- база безбар'єрної України в Карпатах, де створено абсолютно безперешкодне, інклюзивне середовище для забезпечення спортивної підготовки паралімпійців, дефлімпійців, неолімпійців та олімпійців, проведення спортивних змагань та заходів із фізкультурно-спортивної реабілітації людей з інвалідністю (рис. 2.1.6.).

Рис. 2.1.6. Західний реабілітаційно-спортивний центр НКСІУ[19].

До усіх жилих та спортивних об’єктів Західного центру застосовано принцип універсального дизайну із повним забезпеченням можливості безперешкодного пересування та проживання осіб з інвалідністю (рис. 2.1.7.).

Рис. 2.1.7. Житловий номер західного реабілітаційно-спортивного центру НКСІУ [19].

Житлові номери затишні, проходи між меблями великі, у ванних кімнатах розміщенні поручні, застосовано не слизькі види покриття підлоги.

Центр знаходиться на висоті 850 м над рівнем моря та славиться своїми лижними та біатлонними трасами, які пройшли сертифікацію Міжнародної федерації лижного спорту. Нині є 6 різних діючих біатлонно-лижних трас довжиною від 1400 метрів до 5,5 км, які адаптовані для паралімпійців з порушеннями зору та ураженнями опорно-рухового апарату, а також спортсменів-

дефлімпійців. Уся протяжність трас, за необхідності, може бути штучно засніжена сніговими гарматами та вкатана ратраками (рис. 2.1.8.).

Рис 2.1.8. Тренування паралімпійців у Західному Реабілітаційному-Спортивному центр НКСІУ [19].

Закордонний досвід

1. Спортивно-оздоровчий центр SpoFit для людей з інвалідністю, перший у своєму роді спортивний заклад на заході Сполучених Штатів. Центр поєднує необхідні функції, екологічні міркування та високу естетику в «загальне середовище», що поширюється від ділянки до будівель.(рис. 2.1.9.).

Рис 2.1.9. Спортивно-оздоровчий центр SpoFit для людей з інвалідністю у США [38].

SpoFit відповідає запланованим програмним вимогам і цілям, одночасно зміцнюючи здоров'я, благополуччя та активну участь у спортивних і фітнес-заходах найширшої групи користувачів; чи це індивідуальний користувач, олімпійський спортсмен, місцевий спортивний клуб, чи національна команда.

Найбільшим досягненням кампусу є «загальне середовище», що забезпечує повну свободу пересування та діяльності в безпечному, здоровому середовищі. (рис. 2.1.10.).

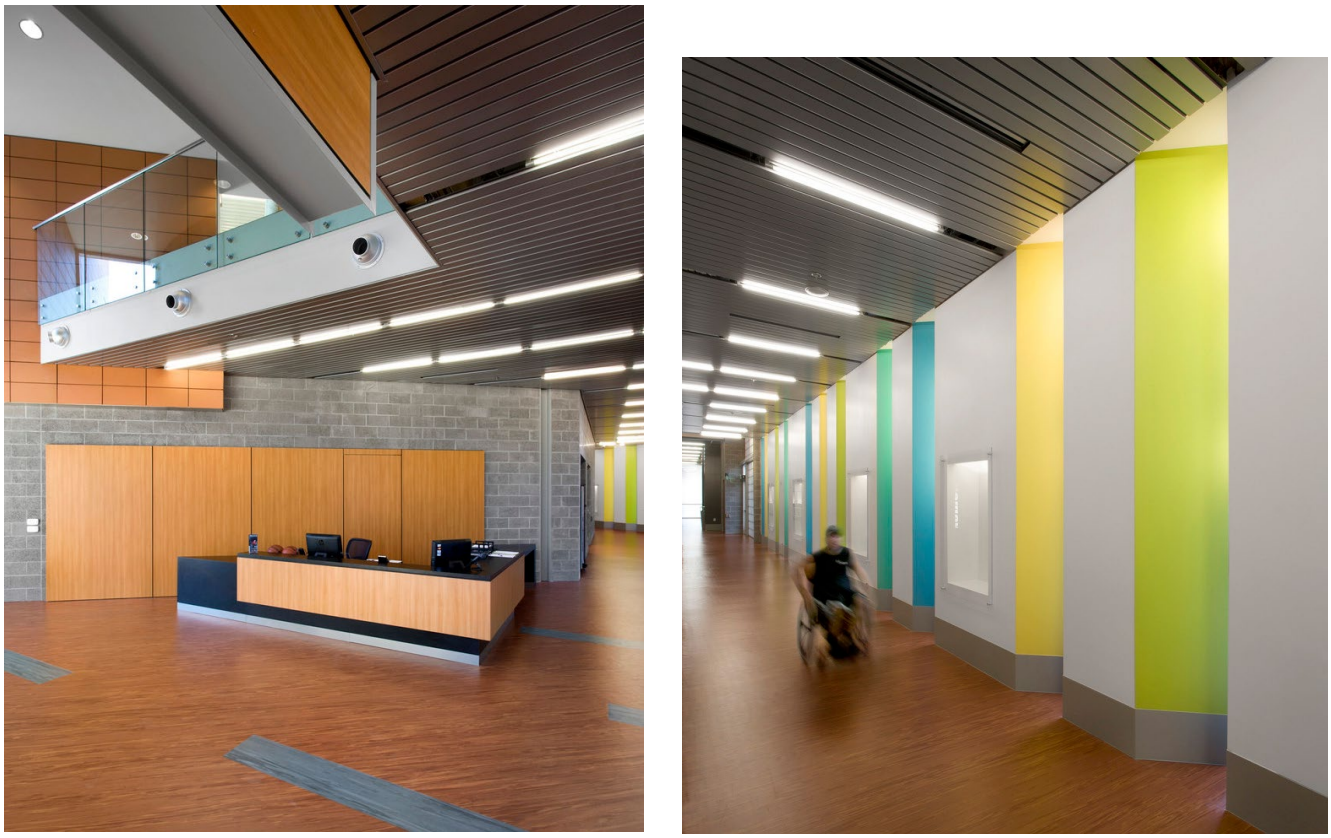

Рис 2.1.10. Зони загального користування спортивно-оздоровчого центру SpoFit для людей з інвалідністю у США [38].

Яскраві кольори, які використовуються в усьому закладі, підказують шлях відвідувачам із вадами зору. Проходи та дверні отвори відповідають нормам, душові кабінки обладнані поручнями та місцями для сидіння (рис. 2.1.11.).

Рис. 2.1.11. Душова спортивно-оздоровчого центру SpoFit для людей з інвалідністю у США [38].

За короткий проміжок часу кампус став помітним центром культурної, освітньої, соціальної, розважальної та змагальної спортивної діяльності для спільноти людей з інвалідністю.

2. Навчально-тренувальний центр Паюлахті - державний багатопрофільний спортивний центр, був заснований у місті Настола, Південна Фінляндія. Основні напрямки діяльності: професійна освіта, спортивно-тренувальна діяльність, проведення спортивних заходів для спортсменів професіоналів та аматорів, освітні та реабілітаційні послуги для людей з інвалідністю (рис. 2.1.12.).

Рис.2.1.12.Навчально-тренувальний центр Паюлахті у місті Настола, Південна Фінляндія [40].

Навчально-тренувальний центр Паюлахті отримав статус офіційного центру паралімпійської підготовки, він співпрацює з Паралімпійським комітетом.

На даний момент основними видами спорту у центрі є: легка атлетика, теніс, футбол, дзюдо, карате, бокс, баскетбол, волейбол, хокей, фігурне катання та адаптовані види спорту.

Номери центру досить комфортні та просторі, вони оснащені кондиціонером і телевізором із плоским екраном. У деяких номерах є зона відпочинку, де можна розслабитись. У кожному номері є окрема ванна кімната (рис.2.1.13.).

Рис.2.1.13.Готельний номер навчально-тренувального центру Паюлахті у місті Настола, Південна Фінляндія [40].

3. Центр олімпійської та паралімпійської підготовки США – Колорадо-Спрінгс. Центр олімпійської підготовки був заснований у 1978 році, перший із двох кампусів, створених для олімпійських спортсменів у Сполучених Штатах (інший знаходиться в Лейк-Плесіді, Нью-Йорк). Це місце було обрано через його м’який клімат і відносно високу висоту, що робить його ідеальним місцем для підготовки спортсменів до змагань на аренах по всьому світу (рис.2.1.14.).

Рис.2.1.14. Центр олімпійської та паралімпійської підготовки США – Колорадо-Спрінгс [2].

Центр є багатофункціональним, так як має велику територію та різноманітні зали для підготовки (рис.2.1.15-16.).

Рис.2.1.15. Зал для стрілянини центру олімпійської та паралімпійської підготовки США – Колорадо-Спрінгс [2].

Рис.2.1.16. Зал для гри в баскетбол центру олімпійської та паралімпійської підготовки США – Колорадо-Спрінгс [2].

Для тренувань спортсменів-резидентів є 242 кімнати гуртожитку на 512 місць. На території комплексу є два басейни.

4. Центр підготовки елітних спортсменів Chula Vista. Центр підготовки елітних спортсменів Chula Vista був відкритий у 1995 році як центр олімпійської підготовки. Олімпійський тренувальний центр Chula Vista був першим центром, який було спланованo з нуля як Олімпійський тренувальний центр і присвячений розвитку та продуктивності майбутніх американських олімпійських і паралімпійських спортсменів. У центрі американським спортсменам надаються найкращі тренувальні місця та умови для їхнього спортивного розвитку (рис.2.1.17.).

Рис.2.1.17. Центр підготовки елітних спортсменів Chula Vista [1].

Більшість житла на території складається з двох спалень і двох ванних кімнат із спільною житловою площею та чотирма ліжками. Номери оснащені міні-холодильником і телевізором. Дизайн житлових кімнат є мінімалістичним, переважають світлі відтінки з темними акцентами. Ванна кімната оснащена поручнями та сидінням в душовій, сенсорним дозатором для мила під раковиною, із врахуванням норм необхідного простору для людей на візках (рис.2.1.18-19.).

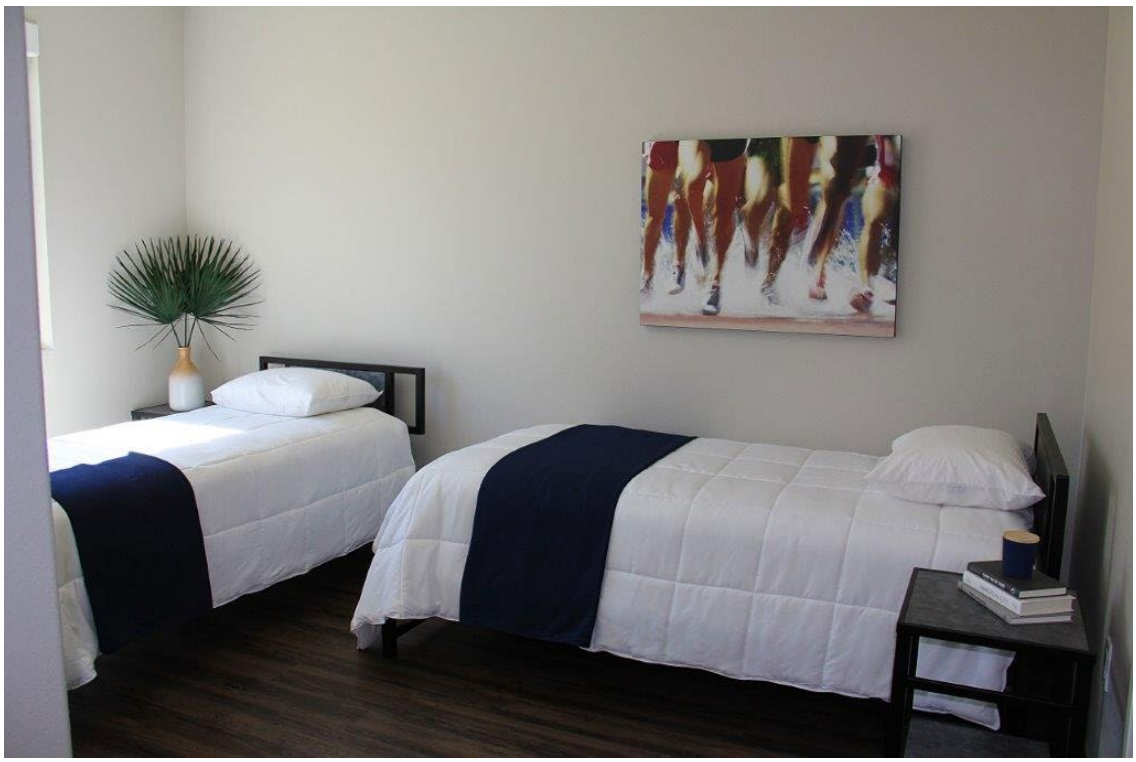

Рис.2.1.18. Житлова кімната центру підготовки елітних спортсменів Chula Vista [1].

Рис.2.1.19. Ванна кімната центру підготовки елітних спортсменів Chula Vista [1].

2.2. Дослідження існуючої нормативної бази проектування по обраній тематиці

Нормативні документи в будівництві формують не тільки основні технічні вимоги до об'єктів певної галузі, а й з їх допомогою визначають окремі вимоги суспільства щодо його демократизації, інтеграції до європейського та світового співтовариства.

Важливою ознакою рівня цивілізованості є з зарегламентована в будівельних нормах державна, яка піклується про права маломобільних груп населення.

Різновид об'єктів (спортивних споруд, будинків, приміщень, громадських місць), доступних для людей з інвалідністю, складається і затверджується у встановленому порядку за узгодженням з територіальними органами соціального захисту населення з урахуванням думки громадських об'єднань інвалідів.

Відповідно до Програми «Безбар'єрна Україна» і Плану заходів щодо створення безперешкодного середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009— 2015 роки передбачається формування умов для вільного доступу маломобільних груп населення до об'єктів житлового та громадського призначення. Прийнято ряд законодавчих та нормативних актів з цих питань. Окрім цього, діє значна кількість документів, що стосуються технічних умов проектування з урахуванням потреб маломобільних груп населення [29].

Усі технічні вимоги, які стосуються доступності житлових, громадських і виробничих будинків і споруд для маломобільних груп населення сформовані в нормативних документах – Державні будівельні норми (ДБН). Основоположними ДБН є В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Цей документ містить вимоги до проєктування та реконструкції цивільних (житлових та громадських) будинків і споруд. Там наводяться вимоги до проєктування земельних ділянок та їх облаштування. Враховуються різні види тактильних елементів на пішохідних дорогах, облаштування автостоянок, спорудження сходів і пандусів, світлової та

звукової інформуючої сигналізації ліфтів та підйомників; вимоги до світлової застосування опоряджувальних матеріалів для організації шляхів евакуації та пожежонебезпечних зон.

Також ДБН враховують вимоги пожежної безпеки та вимоги до проектування санітарно-гігієнічних приміщень для індивідуального користування в житлових та громадських будинках, визначають їх розміри та необхідні параметри зон, якими користуються люди з інвалідністю, пропонують варіанти індивідуальних шаф для зберігання одягу осіб з інвалідністю, що користуються кріслом-коляскою, у роздягальнях спортзалів. У документі визначено організацію місць для групи населення, яка переміщуються за допомогою інвалідних візків та осіб з порушенням органів слуху в культурно-видовищних закладах, до систем індивідуального прослуховування в аудиторіях та лекційних залах, до розміщення, площі та організації робочих місць та робочих зон МГНДБН В.2.2-13-2003 «Будинки і споруди.

«Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди» включають потреби до забезпечення доступності для МГН доступності земельних ділянок відкритих спортивних споруд, місць для глядачів. Сформовано необхідні параметри зон, просторів та елементів будинків, споруд і приміщень для МГН. Розраховано розміри одночасної пропускної спроможності, розміри площ приміщень роздягалень, спортивних та ігрових залів, відкритих споруд, басейнів для людей з інвалідністю, також перелічено розміри площ приміщень медичних центрів [9].

ДБН В.2.2-15-2005 «Будинки і споруди. Житлові будинки. Основні положення» містять вимоги щодо архітектурно-планувальних та конструктивних рішень житлових будинків за умови організації безбар’єрного архітектурного середовища, а також до облаштування спеціалізованого житла МГН та ліфтів.

Усі спортивні, фізкультурно-спортивні споруди, бази, комплекси завжди повинні перебувати під постійним санітарно-гігієнічним контролем, а саме відповідати санітарно-гігієнічним нормам, які зазначено в:

1. «ДВН В.2.2-13-2003. Державні будівельні норми України»;

2. «ДВН. В.2.2-13-2003. Проектування електрообладнання об’єктів.

Ліцензія на експлуатацію будівлі видається від імені головного державного лікаря. Робітники та спеціалісти повинні регулярно робити поточний санітарний нагляд після введення в експлуатацію об’єкту.

У кожному спортивному закладі повинна бути спеціальна папка, де усі матеріали моніторингу стану здоров’я упаковані в:

1. Акти експертизи.

2. Листування.

3. Плани завдань.

4. Протоколи лабораторних досліджень.

5. Протоколи про санітарні порушення та постанови про накладення штрафів.

Кожна спортивна споруда повинна мати статут, процедури погоджені з санітарно-епідеміологічною станцією. Відповідальність за дотримання санітарно-гігієнічних норм. Спортивні заклади слід перевіряти принаймні один раз в 1-2 рози в сезон [9].

В нашій країні найліпшим унормованим документом, де розписано вимоги до проєктування універсального дизайну та безбар’єрного простору є «Альбом технічних рішень обладнання елементами безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до об’єктів житлово-комунального призначення».

Основою багатьох вимог і стандартів проектування, в тому числі безпосередньо пов'язаних з розміщенням і доступністю приміщень, є необхідність врахування антропометричних даних людини. Основними чинниками забезпечення доступності та безпеки даного середовища є врахування просторових характеристик пересування людини відповідно до її антропометричних даних. До

просторових характеристик рухів людини відносяться розміри поля руху (зони захоплення) і траєкторія рухів. Рухове поле (при статичній позі) - це простір, описаний дугою радіусом витягнутої руки людини. У руховій сфері розрізняють три зони діапазону - вертикальну, діагональну і фронтальну[3].

Оскільки розмір рухового поля людини обмежений її індивідуальними антропометричними даними (зріст, довжина руки) та використовуваними засобами компенсації, було визначено спільну зону досяжності, розмір якої комфортний і, отже, безпечний для кожного.

Наприклад, досяжність людини, яка користується інвалідним візком, обмежена положенням сидячи та статичністю тіла, розмірами крісла та діаметром коліс, а також шириною опори крісла, що може обмежувати доступ людини до кутів кімнати, а також робочих місць, розеток і вимикачів, гачків для одягу, полиць з книгами чи посудом, дверних ручок, раковин та змішувачів тощо. Зони захоплення дитини або людини з ахондроплазією визначаються їх ростом і, по суті, такі ж, як зони захоплення людини, яка користується інвалідним візком.

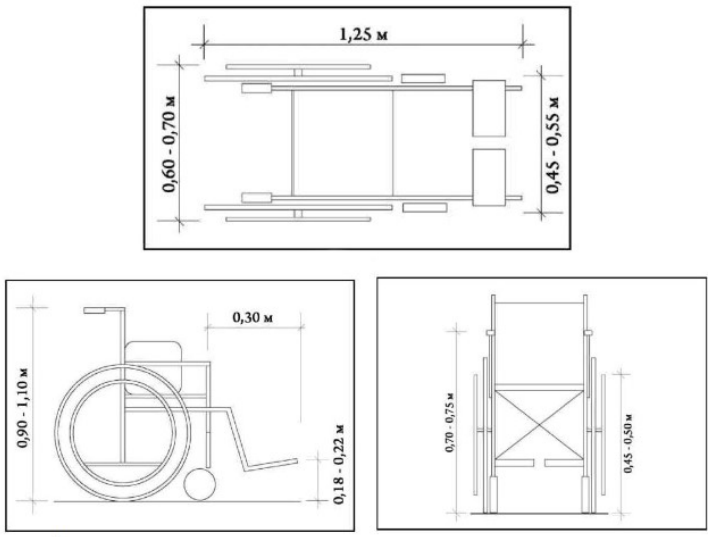

Рис. 2.2.1. Основні габаритні параметри інвалідної коляски з ручним управлінням [26].

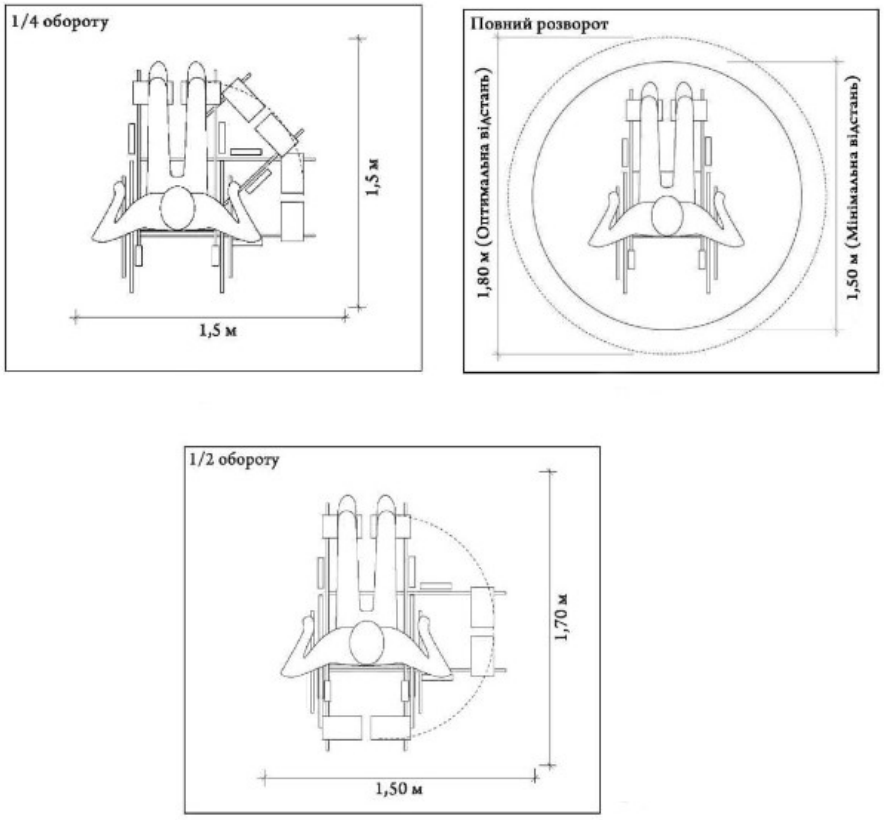

Рис. 2.2.2. Радіус обороту інвалідної коляски [26].

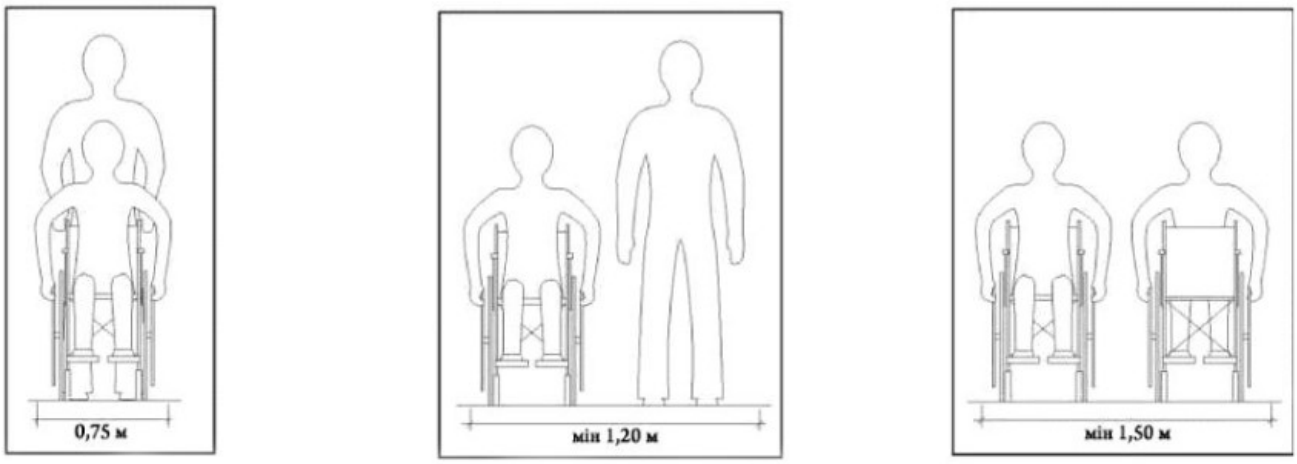

Рис. 2.2.3 Мінімальна ширина проходу для людини, що пересувається в інвалідному візку[26].

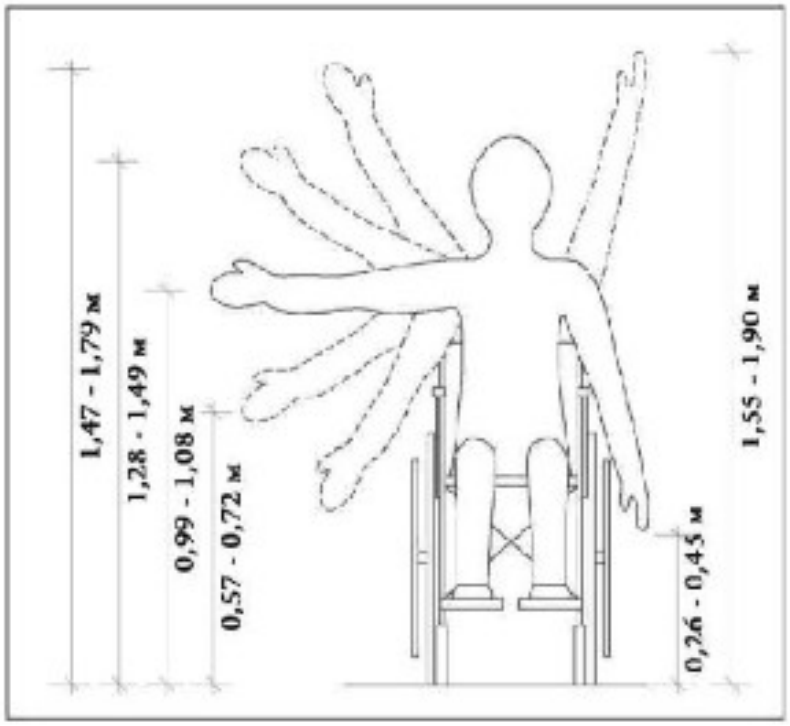

Рис. 2.2.4 Вертикальна межа досяжності для людей в Інвалідному візку, з перешкодами і без [26].

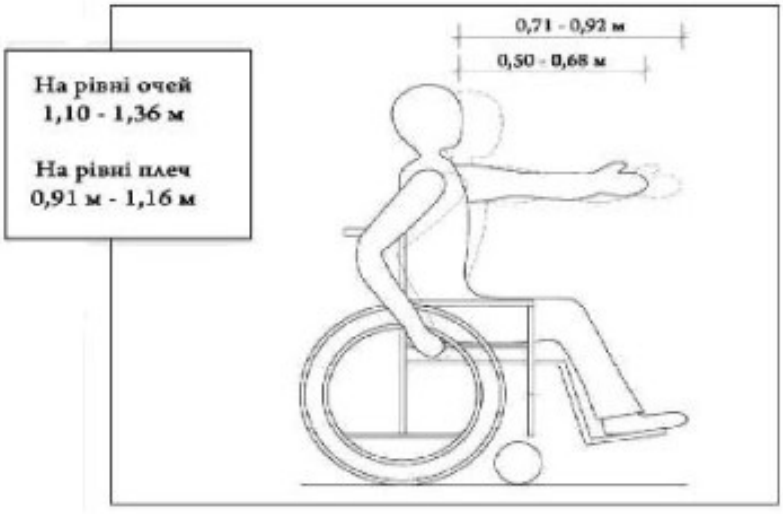

Рис. 2.2.5 Горизонтальна (фронтальна) межа досяжності для людей в інвалідному візку, з перешкодами і без [26].

Для людини з порушенням зору величина моторного поля співпадає із величиною моторного поля для звичайної дорослої людини. Але для цієї групи людей важливо передбачити за допомогою тактильних і контрастних покажчиків (або таких альтернативних засобів як перила) шляхи руху таким чином, щоб

найважливіші елементи оточення лишались в зоні комфортної (діагональної чи горизонтальної) досяжності.

При проєктуванні просторових значень середовища необхідно враховувати також параметри компенсаторних засобів. Наприклад, люди, які користуються милицями або ходунками, у більшості випадків можуть переміщатися у вузьких проходах, але кінці милиць стають загрозою для інших людей, які навряд чи їх помітять.

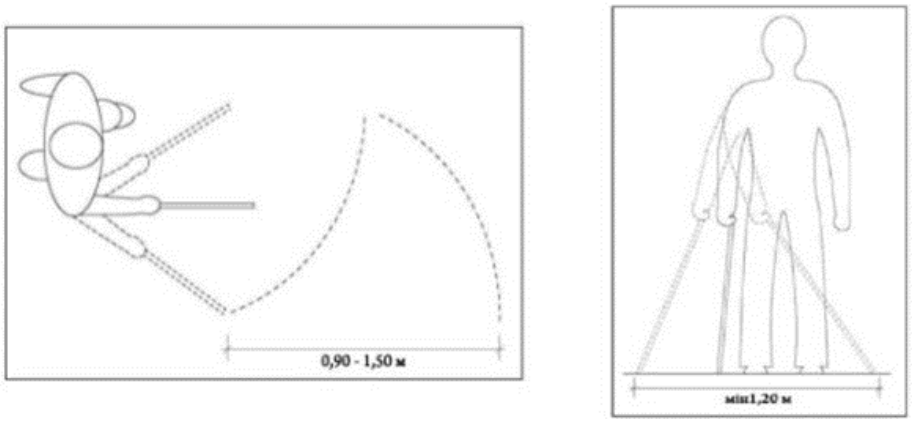

Рис. 2.2.6 Простір, необхідний для людей, що використовують різні допоміжні засоби [26].

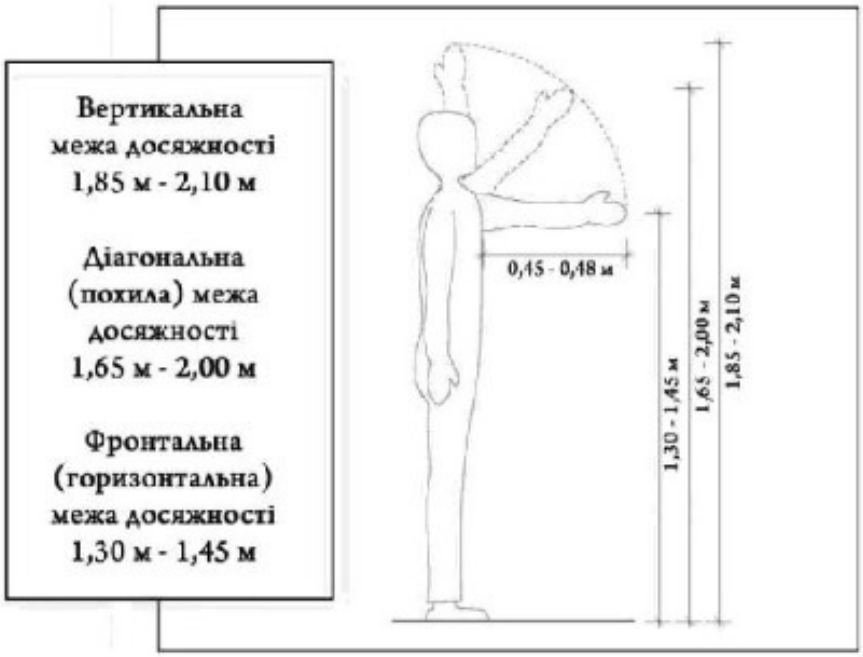

Рис. 2.2.7 Межі досяжності дорослої людини [26].

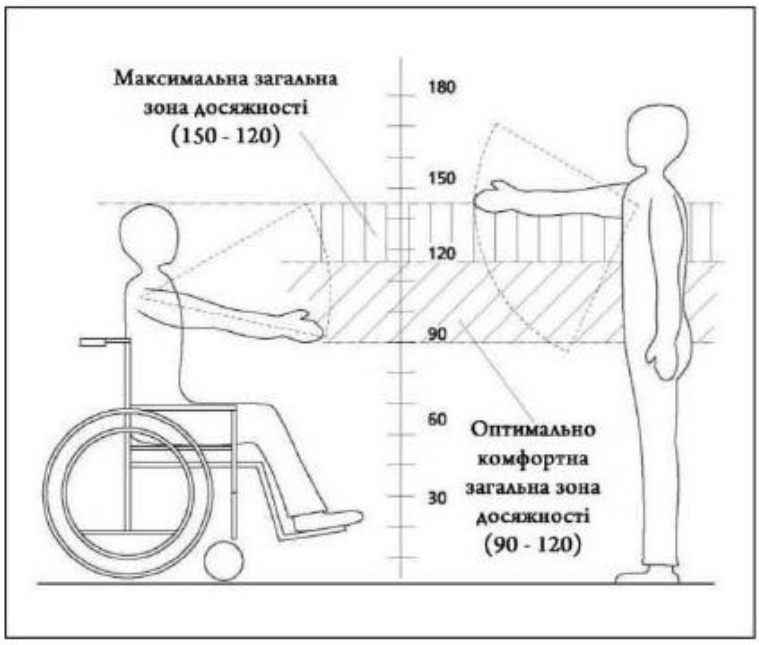

Рис. 2.2.8 Спільна зона досяжності [26].

Рис. 2.2.9. Основні чинники забезпечення доступності, які слід врахувати перед проєктуванням.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ ІІ

Проаналізувавши існуючі спортивні заклади, можна зробити висновок, що в нашій державі існує великий дефіцит у наявності безбар'єрного простору для тренування та проживання спортсменів з інвалідністю. Саме тому проєктування інтер'єрів усіх сучасних спортивних баз, як і будь-яких інших громадських закладів, повинні базуватись на засадах інклюзивності. Організація внутрішнього простору приміщень цих об'єктів насамперед має передбачати забезпечення фізіологічних та психологічних потреб відповідно принципам універсального дизайну для всіх категорій населення.

Особливу увагу слід звернути на безпечний трансферний рух, дверні отвори, відкривання дверей, комунікацію шляхів, інформаційне забезпечення, доступність та легкість у використанні меблями. Загальна концепція дизайну інтер'єру спортивних баз має позитивно впливати на стан людини.

РОЗДІЛ ІІІ. СПОСОБИ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ

3.1. Класифікація та особливості спортивних споруд на засадах інклюзивності

Останнім часом фізичному вихованню людей з інвалідністю не приділялося належної уваги. Заняття фізкультурою та спортом сприяють розвитку рухової активності, важливого фактору реабілітації, допомагають повірити у власні сили та відчути себе потрібним і частиною суспільства. Спортивні споруди для діяльності інклюзивного населення мають бути спроектовані таким чином, щоб вони не відчували своїх фізичних обмежень і могли вільно реалізувати своє бажання фізичної активності. Тому при плануванні спортивних споруд необхідно враховувати конструктивні та технічні вимоги, необхідні для цієї групи користувачів.

Фізкультурно–спортивні будівлі для тренування осіб з інвалідністю класифікують на групи, які потребують спеціальних планувально–технічних заходів, і групи споруд, які їх не потребують.

До першої групи належать зали для спеціальної фізичної підготовки та занять на тренажерах, кімнати для спортивних та інших ігор, а також для гімнастики, боротьби та настільного тенісу. Інші зали можна використовувати для МГН без особливих проектних заходів.

Спеціальні зали повинні мати особливі пристрої, які зможуть забезпечити важливою інформацію й зорієнтувати людей з вадами зору та слуху. Особливих конструкцій потребують басейни, обхідні доріжки, борти ванн, нахил дна, поруччя ванн та пристрої для спуску на воду.

Відкриті спортивні ділянки повинні включати засоби орієнтації при тренуванні, наприклад, направляючі рельєфні доріжки на бігових смугах та акустичні пристрої.

Такі приміщення, як роздягальні, санвузли, їдальні, зони відпочинку мають бути спроєктовані так, аби усім спортсменам з різними вадами забезпечити зручний та вільний доступ, особливо для людей на візках.

Житлові номери повинні бути зручними для кожного, викликати почуття спокою та комфорту. Меблі мають бути мобільні та функціональні, обладнанням просте та лаконічне.

При оформленні інтер'єру рекомендується створювати універсальний простір, що трансформується, дизайн якого наближений до затишної атмосфери. Ці ознаки сприяють підсвідомості та сприйняттю людини, здатності зберігати контроль над власним життям. Слід звернути особливу увагу на індивідуальні та культурні переваги щодо кількості людей у кімнаті, розміру кімнати та недоторканності приватного життя. Також трансформація середовища та надання доступної інформації, яка дозволяє людям з інвалідністю візуально розмежовувати простори на особисті та загальні, тобто поділ функціональних зон середовища на блоки: постійне, загальне, тимчасове проживання (рис. 3.1.1.).

Рис. 3.1.1. Зміст поняття універсального простору

3.2. Особливості оздоблення приміщень спортивних баз по обраній тематиці

Загальна концепція дизайну інтер'єру спортивних баз повинна відповідати поставленій меті. На формування внутрішнього середовища впливає багато факторів, а саме композиційне рішення, колір, освітлення оздоблювальні матеріали та інше.

Рис.3.2.1. Чинники, які впливають на формування внутрішнього середовища спортивних баз.

Колір виступає важливим естетичний фактором у формуванні внутрішнього середовища, особливу роль він набуває при формуванні дизайну з урахуванням вимог людей з інвалідністю. Кольором можна чітко розмежувати простір, зробити приміщення інформативним та зрозумілим. Особливо це допомагає людям з вадами зору, наприклад: виділення контрастними кольорами важливі елементи, яскрава розмітка на підлозі або стінах для безпечного пересування. Формуючи світло-кольоровий простір необхідно враховувати передачу кольору, тональність, штучне та природнє освітлення. Для інтер'єрів, призначених для людей з інвалідністю, не припустимим є наявність:

- колірного контрастного «відриву»;

- контрастного «провалу»;

- надмірну яскравість, яка може «зламати» пластику приміщення, що приводить до порушення єдності композиції [18].

Колір викликає емоції, які певним чином впливають на фізіологічний і психологічний стан, естетичне та інформаційне сприйняття людиною навколишнього середовища. Як частина матеріальної та духовної культури колір функціонує як універсальна, єдина мова всього людства, легкодоступна мова, якою люди говорять і мислять на підсвідомому рівні. Таким чином, для створення об'єктів, що враховують вимоги людей з вадами зору, необхідно:

- визначення функціональних зон приміщень;

- розкриття графіку руху;

- формування інформаційної системи у внутрішньому простору, оскільки метою їх діяльності є створення об'єктів за принципами універсального дизайну (рис. 3.2.3.). [25].

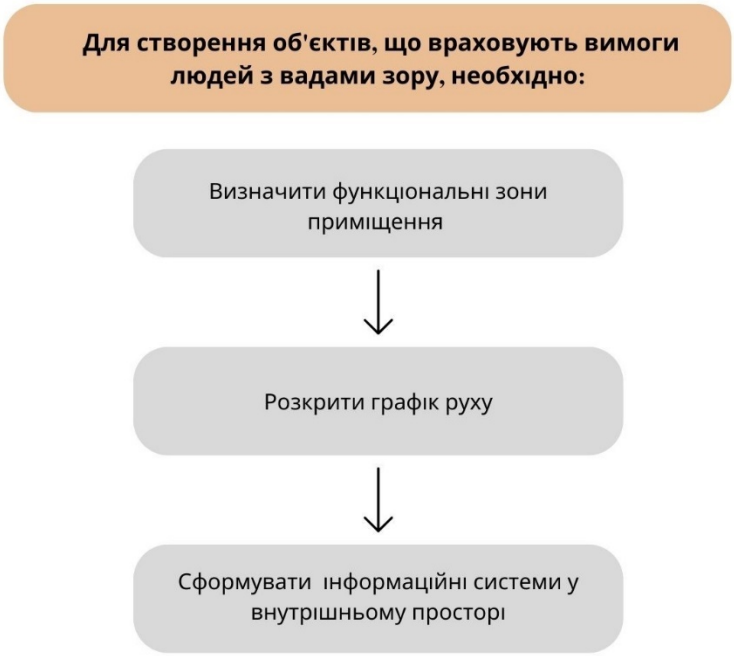

Рис.3.2.2. Таблиця основних вимог проєктування простору для людей з вадами зору.

Варто сказати, що в процесі сприйняття кольору у формуванні інтер'єру розрізняють прямі відчуття, що виникають від впливу предмета на зоровий аналізатор, і непрямі відчуття, що виникають у свідомості людини, засновані на певному зоровому досвіді. Наприклад, стійкі асоціації виникають у свідомості людини від сприйняття навколишнього середовища. Виходячи з природних асоціацій, кольори з меншою насиченістю і легкістю сприймаються як далекі, а кольори з протилежними властивостями ніби приходять з глибини. На передньому плані – більш теплі кольори, порівняно з дальньою площиною. Також колір асоціюється з емоціями на найрізноманітніших рівнях розумової діяльності людини з раннього дитинства і є центральним в емоційних значеннях кольору. Усі видимі кольори, які впливають на людину, і зокрема на людину з вадами зору, можна поділити на: поверхневі та просторові.

До поверхневих кольорів відносять більше щільний і матеріальний, а саме: жовтий, червоний, тощо. Ці кольори та їх відтінки візуально виходять на передній план до глядача з вадами зору та сприймання навколишнього середовища роблять набагато легшим та зрозумілим. Просторовими є холодні кольори, такі як синій, синьо-зелений і т.д. Вони візуально віддаляються від глядача та гірше сприймаються. Тому, при створенні простору прийом контрасту є одним з найважливіших умов формоутворення внутрішнього простору. Яскраві кольори виходять на передній план в порівнянні з однаково світлими, але приглушеними кольорами, та якщо до цього контрасту додається контраст світлого і темного або холодного і теплого, враження глибини знову зміниться.

Наступний візуальний фактор може бути корисним, шкідливим або нейтральним. Характерними ознаками зорового сприйняття для людини з вадами зору є: дистантність, миттєвість, одночасність та цілісність огляду оточуючої дійсності внутрішнього простору офісу. Зоровий аналізатор тісно взаємодіє з руховим, тактильним, нюховим, слуховим аналізаторами. Візуальне сприйняття впливає на діяльність інших функцій і комплексно вони формують складні моделі, які відображають предмети та явища.

Провівши експеримент, практика показала, що людина найшвидше розпізнає такі кольори, як червоний, жовтий, зелений, а далі вже сині відтінки. Більше того, людина завжди сприймає предметно-просторове середовище на асоціативному рівні, це обумовлено близьким зв’язком з органами почуттів, як приклад дотик та зір.

Варто зазначити, що геометричний вид форми надає певний вплив на сприйняття різних сполучень кольорів. Поліхромія має також вплив і на масу об'ємно-просторової форми об`єкту:

- невелика форма нівелює значення кольорів, зводить нюансну поліхромію до монохромності.

- форма із середнім ступенем розчленування надає їй більш активний характер. Така поліхромія майже не сприймається в розчленованій просторовій формі.

Поліхромія і фактура. Колір об'ємно-просторової форми і її фактура також взаємопов'язані. Наприклад:

- груба фактура нейтралізує дію кольорів і передбачає розвиток нюансної поліхромії;

- гладка фактура розкриває якості більш контрастних кольорів;

- дзеркальна поверхня знижує насиченість кольорів і зменшує кількість помітних відтінків.

Слід також зазначити, що при зменшенні відстані до відвідувача активність поліхромії об'ємно-просторової форми посилюється, і кольори набувають теплого відтінку. При збільшенні відстані до людини, активність об'ємно-просторової форми знижується, а сама форма сприймається більш холодною [25].

Оздоблювальні матеріали повинні бути гіпоалергенним та екологічними. Для підлоги спортивних залів краще використовувати: дерев’яні неслизькі покриття, можна використовувати лінолеум у таки приміщеннях, як роздягальні, їдальні, буфети, масажні кабінети, коридори та конферец-зали, він має хороші

теплоізоляційні характеристики. У санвузлах, туалетах та ванних кімнатах потрібно використовувати неслизьку керамічну плитку, адже такі приміщення вимагають гарної гідроізоляції. При необхідності слід застосовувати тактильну плитку у двох її форматах: попереджуючу (з нерівностями у вигляді конусів, розташованих в лінійному порядку) та направляючу (направляючі у вигляді ліній) та засоби маркування трансферних шляхів.

При виборі оздоблювальних матеріалів при будівництві спортивних баз потрібно керуватися такими гігієнічними вимогами:

- матеріали мають бути нешкідливі для здоров'я людини;
- повинні бути довговічними та водонепроникні;
- висока теплоізоляція та звукоізоляція;
- легкі у прибиранні та догляді.

Освітлення- дуже важливий фактор в кожному інтер’єрі, воно вливає на колір, композицію та емоційний стан людини. Природне освітлення обов’язково повинне потрапляти у всі житлові кімнати, адже це є дуже важливе для людини.

Штучне світло змінює кольори більше, ніж природне. Світло є важливим елементом оздоблення, правильно підібраним і розміщеним освітленням можна змоделювати кімнату, поліпшити колір стін, візуально зробити приміщення теплим або холодним, змінити зовнішній вигляд інтер'єру, а саме збільшити або розширити простір. Треба враховувати, що деякі кольори можуть сильно змінюватися при штучному освітленні, наприклад: фіолетові кольори стають коричневими, світло-зелені — жовто-зеленими, цегляно-коричневі — помаранчевими, яскраво-жовті стають блідими, або можуть навіть зовсім зникнути. Тип освітлення також впливає на сприйняття кольору.

Основні принципи такі:

- теплий колір світіння висвітлює теплі кольори стін і пом’якшує прохолоду;
- холодний колір світіння підсилює холодний колір стін і пом'якшує теплі, завдяки чому сяють холодні тони.

Світло має здатність моделювати форми та зображення, які знаходяться в інтер'єрі оточують, створювати певний настрій та емоційний стан. задавати різну атмосферу.

Існує два головних види штучного освітлення: загальне і локальне (місцеве). Загальне рівномірне освітлення має бути встановлене у всіх кімнатах, воно може бути у вигляді люстри, точкових світильників, накладних та трекових систем.

Місцеве освітлення слугує для освітлення тільки певних зон, або робочих поверхонь, це бра, лампи, торшери та підсвітки.

Всі освітлювальні прилади повинні бути зрозумілими, зручними у користуванні, а, головне, безпечними при експлуатації. Також інтенсивність освітлення повинна бути унормована або регулююча, щоб не травмувати людей, особливо з вадами зору.

У спортивних базах застосовують природне і штучне освітлення, яке має бути:

- достатнім за рівнем і рівномірністю, без відблисків;
- спектр штучного освітлення має наближатися до денного світла;
- штучне освітлення повинно бути рівномірним, не блимати.

Планування кімнати та композиційне рішення є вкрай важливим, дизайн інтер'єру спортивних баз з урахуванням потреб людей з інвалідністю має бути безпечним та зрозумілим. Необхідно правильно облаштувати простір, меблі та обладнання слід розміщати раціонально, аби інтер'єр здавався цілісним та довершеним. Особливу увагу потрібно приділити додатковим поручням, вказівкам, тактильним елементам.

Отже, на формування середовища з урахуванням потреб для людей з інвалідністю впливає дуже багато факторів. Основним є колористичне рішення приміщення, адже вдале використання кольорів полегшить перебування людини у просторі. Оздоблювальні матеріали повинні бути екологічними, підлога обов'язково повинна бути антислизькою, меблі ергономічними та розташовані так, аби не нести небезпеку користувачу.

3.3. Загальні принципи дослідження формування інтер'єрів на засадах іклюзивності

За останній час популяризується використання різноманітних підходів і термінів для визначення архітектурної пристосованості та доступності об'єктів загального користування для осіб з інвалідністю при проектуванні та спорудженні будівель і приміщень, а саме - «безпечне проєктування».

"Універсальний дизайн" є принципом дизайну, що дає можливість скористатися пристроєм будь-якому користувачу у зручний та доступний спосіб без необхідності пристосування, тобто - це дизайн, який враховує потреби кожної людини.

Рон Мейс зауважив (а саме він почав використав термін "універсальний дизайн"), що, використовуючи термін "універсальний", ми маємо усвідомлювати, що ніщо не є повністю універсальним, завжди знайдуться люди, які з різних причин не зможуть скористатися певним предметом, як би добре він не був сконструйований. Саме тому універсальний дизайн за потреби не виключає допоміжних пристроїв та розумних пристосувань [42].

В нашій країні універсальний дизайн використовується відповідно до статті 2 Конвенції ООН про права людей з інвалідністю, ратифікованої Верховною Радою України. Відповідно до цього держава повинна забезпечити застосування універсального дизайну в різних сферах і для кожного.

Виділяють загальні принципи дослідження формування інтер'єрів на засадах інклюзивності (рис. 3.3.1.) :

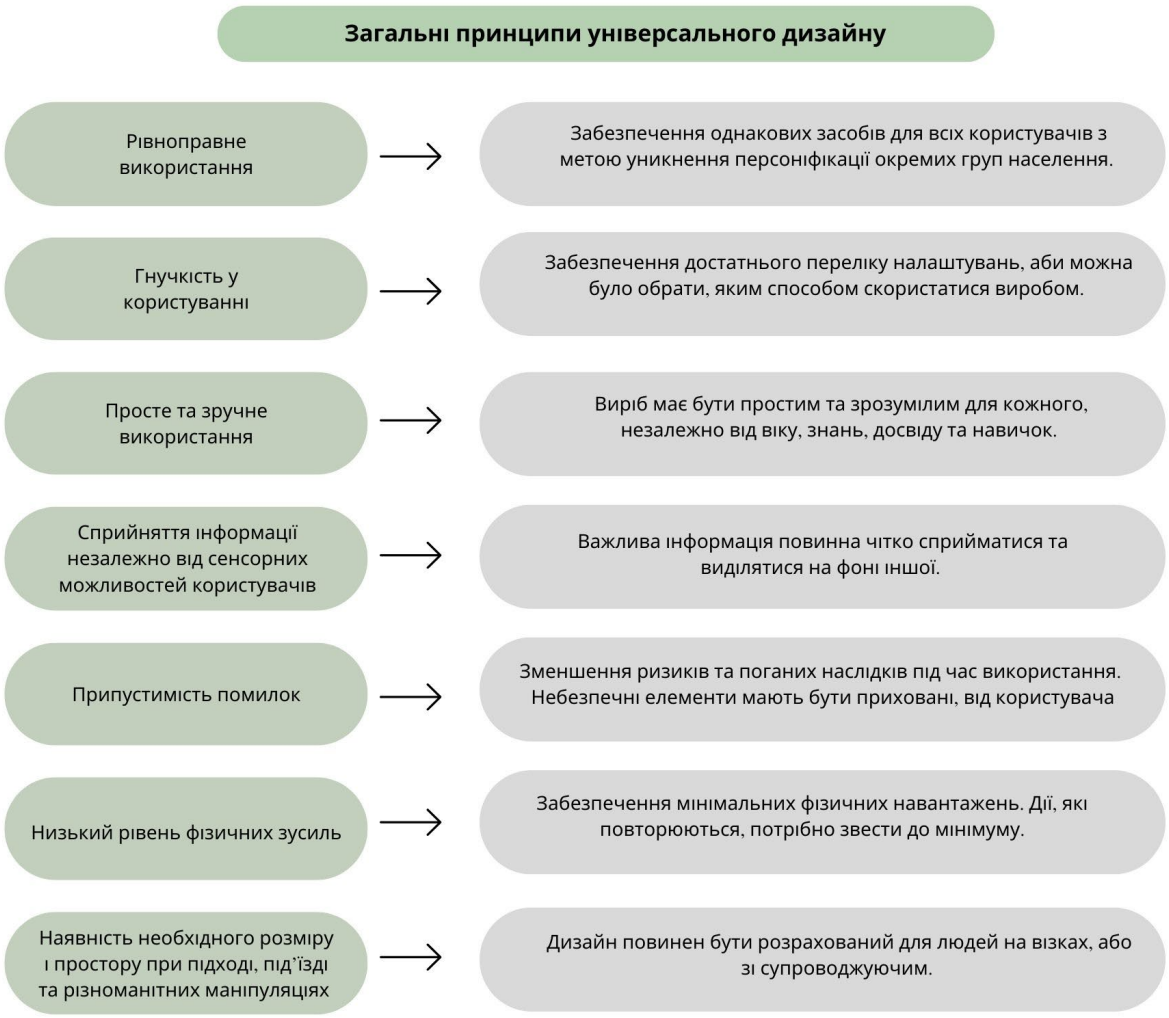

Рис. 3.3.1. Загальні принципи дослідження формування інтер’єрів на засадах інклюзивності.

Принцип 1: Рівноправне використання.

Цей принцип несе в собі ідею забезпечення однакових засобів для всіх користувачів з метою уникнення персоніфікації окремих груп населення. Дизайнерські рішення повинні бути корисними і простими для розуміння та використання людьми різного рівня кваліфікації, також не треба забувати про привабливий зовнішній вигляд

Рекомендації:

• Врахування того, що виріб будуть використовувати особи з різними фізичними та когнітивними можливостями.

• Забезпечення рівних умов використання засобів для всіх.

• Уникнення виокремлення груп чи «навішування ярликів».

• Гарантія безпеки і надійності для всіх.

• Привабливий та естетичний дизайн для кожного.

Впровадження цього принципу у спортивних базах:

-відсутність сходів до будівель

-вхід із розсувними дверима у корпуси

-подання інформації у різних форматах (зорова, слухова, тактильна)

-допустимі проходи та дверні отвори

-різнорівневі меблі (стійка реєстрації, рукомийники у вбиральні).

Принцип 2: Гнучкість у користуванні.

Головним є забезпечити користувачу достатній перелік налаштувань, аби можна було обрати, яким способом скористатися виробом. Дизайн має враховувати темп людини.

Рекомендації:

• Відповідність будь-яким уподобанням і можливостям користувачів.

• Можливість обирати, в який спосіб можна скористатися виробом.

• Враховувати, що виробом може користуватися шульга.

• Адаптування виробу під темп користувача.

Впровадження цього принципу у спортивних базах:

-Ручки важільного типу на дверях, це є максимально зручно для більшості людей, незважаючи на можливі функціональні обмеження рук.

-Можливість регулювати висоту меблів

-Різні варіанти входу у приміщення, а саме сходи, пандуси, ліфти, ескалатори

Принцип 3: Просте та зручне використання.

Виріб має бути простим та зрозумілим для кожного, незалежно від віку, знань, досвіду та навичок

Рекомендації:

• Продукт має бути зрозумілий будь-якій особі, незалежно від особистого досвіду, знань, лінгвістичних навичок або рівня концентрації уваги на даний момент.

• Виключення зайвих ускладнень та навантажень.

• Дизайн на інтуїтивному рівні.

• Врахування різних рівнів освіти.

• Представлення інформації у порядку з урахуванням її важливості.

Впровадження цього принципу у спортивних базах:

-прості та зрозумілі вказівники у корпусах

-розташування кнопок у ліфті на допустимому рівні для всіх, а також дублювання інформації на кнопках шрифтом Брайля.

-представлення інформації у вигляді символів, як-от піктограми чи інфографіка

-сенсорні крани у санвузлах

Принцип 4: Сприйняття інформації незалежно від сенсорних можливостей користувачів.

Важлива інформація повинна чітко сприйматися та виділятися на фоні іншої. Вона повинна легко сприйматися та бути інформативною, незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувачем

Рекомендації:

• Надання головної інформації по різному - візуально, вербально, тактильно.

• Забезпечення контрасту між важливішою та другорядною інформацією.

• Чітке та зрозуміле викладання інформації.

• Спрощений процес розуміння інструкцій та вказівок.

• Урахування сумісності з різними технологіями і засобами, які використовують люди з інвалідністю та інші маломобільні групи населення, (компенсаторні і допоміжні засоби).

• Ефективне надання інформації незалежно від умов оточуючого середовища або особливостей сприйняття самого користувача.

Впровадження цього принципу у спортивних базах:

-контрастні кольори стін та підлоги в приміщеннях та спортивних залах, які можуть одночасно спрощувати орієнтування та вказувати напрямок до входу або виходу

-тактильне покриття контрастного кольору

-доступна для сприйняття інформація на інформаційних табло

Принцип 5: Припустимість помилок.

Зменшення ризиків та поганих наслідків під час використання . Небезпечні елементи мають бути приховані, від користувача. Виріб має бути стійким до помилок, чи автоматично їх виправляти.

Рекомендації:

- Зведення до мінімуму негативних наслідків від випадкових чи непередбачуваних дій користувача.

- Частовикористовувані елементи мають бути найдоступнішими.
- Вилучення та ізолювання небезпечних предметів.
- Застереження про небезпеку або можливу помилку.
- Відсутність небезпечних наслідків при ушкодженні обладнання.
- Забезпечення наявності характеристик, які були б стійкими до похибок або автоматично виправляли допущені помилки.
- Блокування неусвідомлених дії в завданні, що вимагає пильності.

Впровадження цього принципу у спортивних базах:

- неслизька підлога, що мінімізує ризик посковзнутися і впасти;

- кольорове маркування на дверях, особливо на скляних;

- використання контрастних кольорів у дизайні (дозволяє людям з порушенням зору краще орієнтуватись у просторі;

- підсвічення сходів, зменшує ризик падіння та травмування.

Принцип 6: Низький рівень фізичних зусиль.

Дизайн повинен забезпечити мінімальні фізичні навантаження. Під час використання, користувач не повинен стомлюватися та докладати значних фізичних зусиль. Дії, які повторюються, потрібно звести до мінімуму.

Рекомендації:

• Докладання мінімуму зусиль у запропонованому форматі або використанні продукту.

• Користувач має лишатись в зручному для нього положенні.

• Дії, що повторюються звести до мінімуму.

Впровадження цього принципу у спортивних базах:

- двері, що легко відчиняються;

- вимикачі на висоті, зручній для кожного;

- вмонтовані розетки в меблі;

- полиці у шафі та вішаки у зоні доступності.

Принцип 7: Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних маніпуляціях незважаючи на антропометричні характеристики, стан та мобільність користувача.

Дизайн повинен бути розрахований для людей на візках, або зі супроводжуючим.

Рекомендації:

• Забезпечення достатнього розміру та простору для зручного доступу, маніпуляцій та використання продукту будь-яким користувачем, незалежно від його зросту чи статури.

• Врахування ступеня мобільності (рухливості) користувача, та можливість використання допоміжних і компенсаторних засобів.

• Забезпечення видимості важливих елементів і легкий доступ до них для будь якого користувача, незалежно від того, стоїть він чи сидить (наприклад, у візку).

• Передбачення різних розмірів рук і силу стискання.

• Достатній простір для застосування допоміжних засобів чи особистого помічника.

Впровадження цього принципу у спортивних базах:

- широкий ліфт;

- автоматичні розсувні двері;

- достатньо простору в номері для пересування;

- достатньо простору у ванній кімнаті;

- достатньо простору у загальних приміщеннях, таких як роздягальні, їдальня, конференц-зали і т.д.;

- велика зона вхідної групи та місця відпочинку.

Ці принципи спрямовані на те, щоб при проєктуванні будь-якого середовища чи виробів їх дизайн був зрозумілим та доступним для всіх і відповідав вимогам суспільного використання. Для людей з інвалідністю питання доступності є важливою передумовою, яка дозволяє їм на рівних реалізовувати всі права, дає можливість вести самостійний спосіб життя та брати участь у суспільному житті [26].

Можна підсумувати, що застосування універсального дизайну в спортивних базах сприяє (рис. 3.3.2.):

- уникненню будь-якої дискримінації;
- забезпеченню усіх груп населення рівними можливостями;
- покращенню безпеки та комфорту для всіх користувачів;
- усуненню бар'єрів для кожного.

Рис. 3.3.2. Загальні принципи дослідження формування інтер'єрів на засадах інклюзивності.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ ІІІ

Отже, в даному розділі було розглянуто способи формування інтер'єрів спортивних баз на засадах інклюзивності, які включають в себе багато аспектів. Було досліджено особливості спортивних споруд та визначено їх основні типи для людей з інвалідністю. А також фізкультурно–спортивні будівлі для тренування, які потребують спеціальних планувально–технічних заходів.

Проаналізовано особливості оздоблення та колористичне рішення інтер'єрів по даній тематиці та визначено, що колір відіграє особливу роль при проєктуванні та несе важливу функцію.

Було розглянуто ключові принципи формування інтер'єрів на засадах інклюзивності, які спрямовані на задоволення потреб всіх користувачів з урахуванням різних здібностей на навичок.

Дизайнерський проєкт має формуватися за допомогою описаних принципів та особливостей аби досягти поставленої мети.

РОЗДІЛ IV. ЗАСОБИ І ПРИЙОМИ ПРОЄКТУВАННЯ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

4.1. Вихідні дані (опис базового проєкту його генплану, планів, фасадів та розрізів) та завдання на проєктування

Завдання на проєктування полягає в тому, щоб, враховуючи результати наукового дослідження, розробити дизайн житлових номерів спортивної бази на засадах інклюзивності, створити функціональний, екологічний, естетичний комфорт з дотриманням всіх ергономічних, естетичних, екологічних вимог та норм пожежної безпеки із врахуванням сучасних тенденцій дизайну.

Об’єктом проєктування є Олімпійський навчально-спортивний центр “Конча-Заспа”, а саме проєкт реконструкції цієї бази, центр розташований в історичній місцевості на південній околиці Голосіївського району міста Києва на Столичному шосе, буд. 19. Адже для повної підготовки в спортивному комплексі не вистачає місця, залів для тренування з сучасним обладнання та житлові номери не відповідають всім нормам для спортсменів з інвалідністю.

Основна мета реконструкції - створити сучасну та універсальну для кожного установу, яка підготує спортивний результат найвищого рівня. На даний момент загальний план бази був розроблений і узгоджений. Спеціалісти проходили навчання спільно з тренерами та спортсменами Олімпійської команди, аби врахувати всі побажання та нюанси специфіки спорту, особливо для людей з певними вадами здоров’я.

Нова навчальна база олімпійців буде складатися з сучасної ігрової кімнати, спеціалізованої спальної будівлі, плавального будівлі олімпійського класу, яка буде першою в Україні, а також реконструювати сектор для метання. Планується зробити все це на декількох етапах, щоб не припинити працювати і не турбувати спортсменів для тренувань.

Першим кроком буде реконструкція інтегрованої ігрової кімнати. Другим етапом стане будівництво нової спальної будівлі, яка адаптована для паралімпійців.

Спальний корпус розрахований на 132 місця, на перших двох поверхах будівлі знаходяться номери, розроблені для спортсменів з обмеженими можливостями. У підвалі буде велика їдальня та конференц-зал. На кожному поверсі планується пральня, масажна кімната та зона відпочинку для спортсменів.

І останнім фінальним етапом стане будівництво сучасного плавального комплексу олімпійського класу. Це буде басейн з площею 79 квадратних метрів. м. з двома мобільними перегородками, так що в один час спортсмени різних видів спорту чи різного віку зможуть займатися. Також над басейном буде розсувні стіни та стеля, щоб у теплий сезон не використовувати штучне освітлення та вентиляцію. Звичайно на території буде великий медичний центр, а в деяких залах окремі медпункти, щоб лікарі могли спостерігати за тренуванням спортсменів.

Місце розташування спортивної бази є досить вдалим, знаходиться в близький доступності до рекреаційних зон, а саме лісу та водойм (рис.4.1.1.).

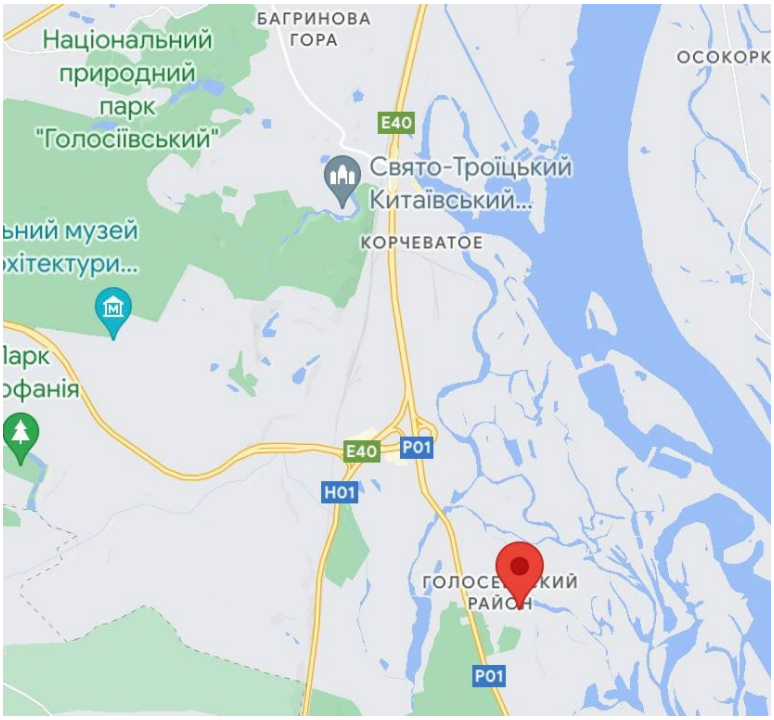

Рис. 4.1.1. Ситуаційна схема Олімпійського навчально-спортивного центру “Конча-Заспа”, місто Київ.

Відповідно до детального плану території затвердженого КМР від 20.12.2007 №1463/4296 місцевість бази визначена як курортно-оздоровча. Територія центру є

екологічно чистою зоною, завдяки рясним лісовим насадженням хвойних порід дерев та становить 10,834 га.

Територія досить велика, вона включає навчально-спортивний комплекс, корпус для проживання, медико-відновлювальний центр та відкриті спортивні споруди такі, як універсальний критий майданчик, легкоатлетичні сектори, гімнастичне містечко, стадіон для стрільби з лука, спортивний майданчик ЗФП, спортивний майданчик (рис.4.1.2.).

Рис. 4.1.2. Генеральний план Олімпійського навчально-спортивного центру “Конча-Заспа”, місто Київ.

До проектування об’ємно-просторової організації спортивної бази на засадах інклюзивності було визначено наступні умови:

- відтворення взаємозв’язку корпусів з природнім зовнішнім оточенням;
- врахування низки зовнішніх чинників, що впливають на формування та зовнішнє оздоблення житла;
- забезпечення широких під’їздів та підходів до корпусів, наявність пандусів;

- забезпечення, технічних, санітарно-гігієнічних, екологічних норм проєктування.

Для розробки дизайн-проєктування було обрано житловий корпус (рис.4.1.3.).

Рис. 4.1.3. Спальний корпус Олімпійського навчально-спортивного центру “Конча-Заспа”, місто Київ.

Спальний корпусу включає 132 місця, із 6-ти та 7-ми поверхів на ділянці з ухилом. Проектом враховується проживання спортсменів з інвалідністю на перших двох поверхах. На цокольному поверсі знаходиться їдальня, конференц зала, санвузли та усі необхідні приміщення, такі як, пральня, комори, котельня і т.д.

Категорія і клас наслідків об’єкту визначена згідно ДСТУ- Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об`єктів будівництва» відноситься до об’єктів класу наслідків СС-2. Ступень вогнестійкості будівлі -II.

Для роботи було взято план першого поверху та обрано номер №8 для проєктування та розробки (рис.4.1.4.).

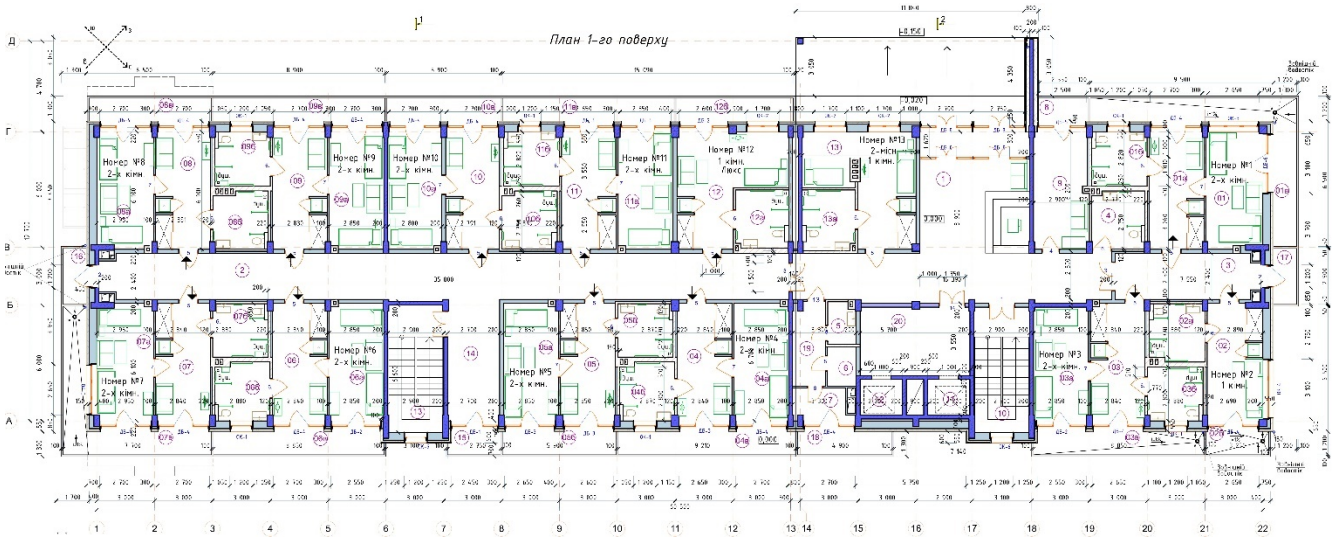

Рис. 4.1.4. План першого поверху Олімпійського навчально-спортивного центру “Конча-Заспа”, місто Київ.

Перший поверх включає вхідну зону, коридори, ліфти, загальний балкон, сходову клітку, а також однокімнатні та двокімнатні номери. Всі проходи та розміри відповідають нормам проєктування інтер’єрів з урахуванням інклюзивності. Номери переважно одномісні та двомісні, аби створити спортсменам власний простір та комфортне проживання.

4.2. Опис авторської частини проєкту

4.2.1. Концепція інтер'єру (об'ємно-просторове рішення інтер'єру його стилістика)

Було спроєктовано два однакових житлових номери для двох осіб загальною площею 41,08 м2. Відразу заходимо в передпокій суміщений з вітальнею 16,61 м2, зліва спальня з двома ліжками 16,93 м2 з права від входу санвузол 7,54 м2.

Два номери є універсальними та зручними для кожного спортсмена, незважаючи на його фізичні особливості, але було розроблено два різні варіанти дизайну інтер'єру, де перший орієнтований більше для людей, що пересуваються на візках (рис. 4.2.1.1.), а другий- для людей з вадами зору (рис. 4.2.1.2.).

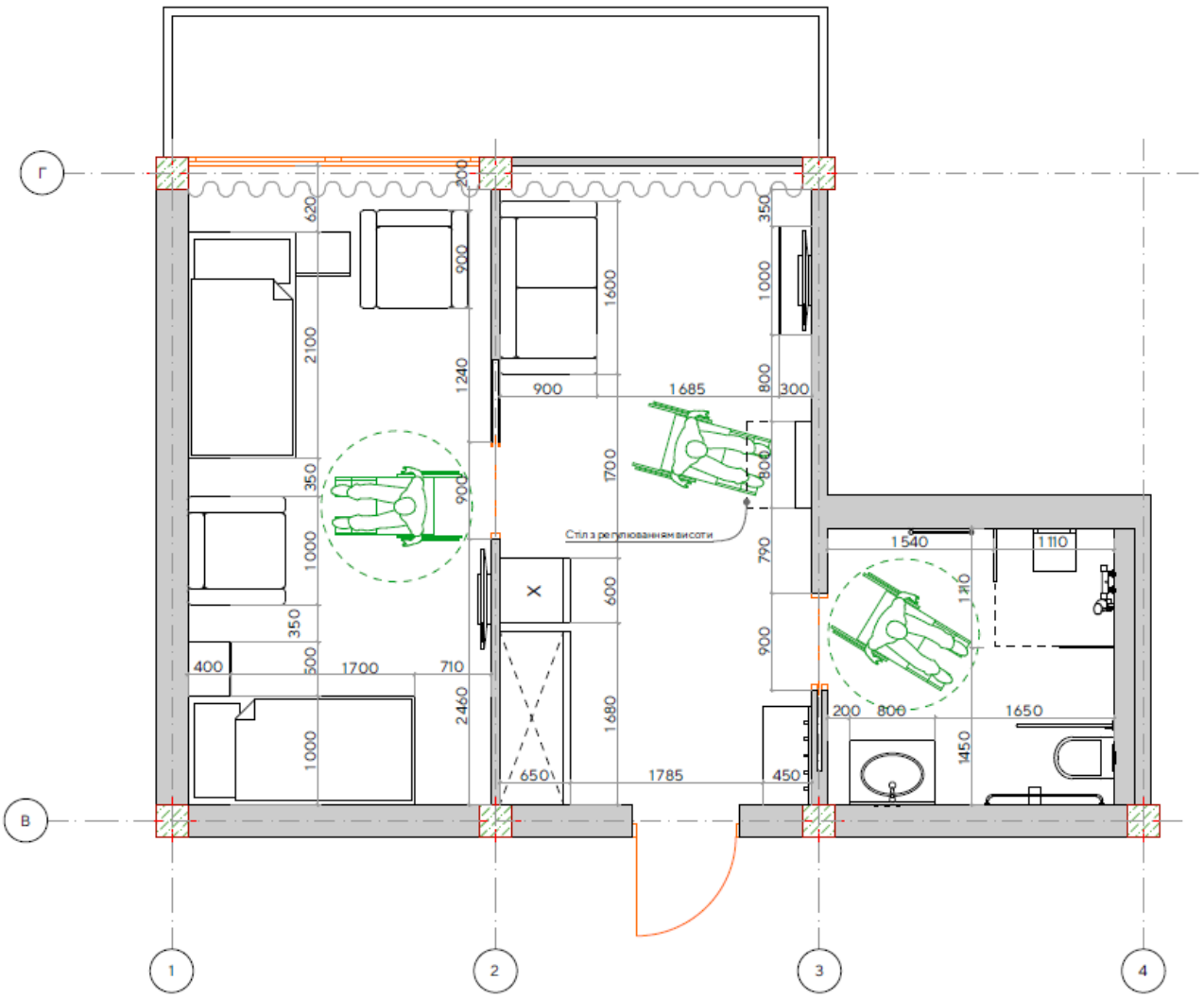

Рис. 4.2.1.1. План розміщення меблів житлового номеру орієнтованого для спортсменів на візках.

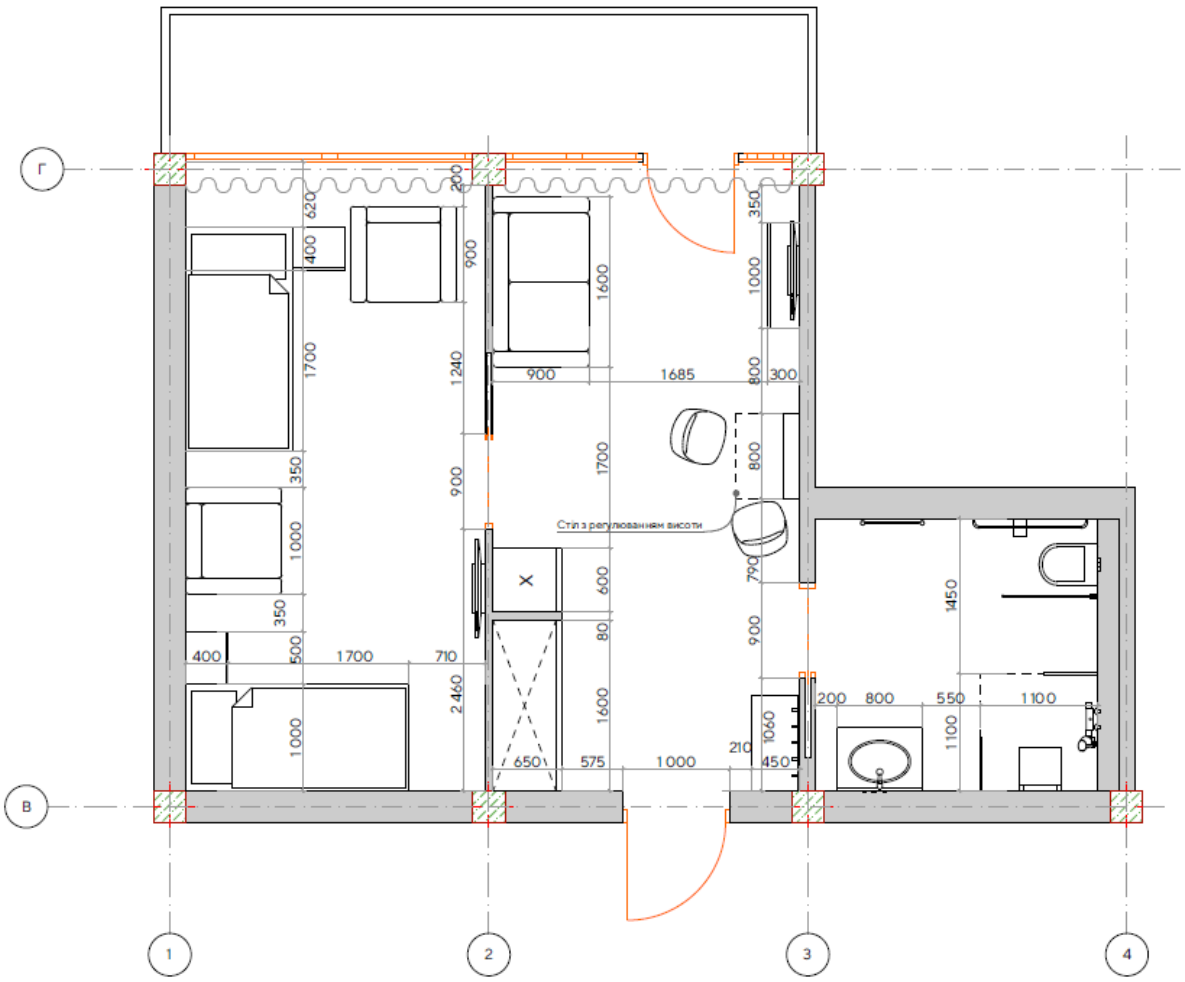

Рис. 4.2.1.2. План розміщення меблів житлового номеру орієнтованого для спортсменів з вадами зору.

Авторська концепція інтер’єру житлового номеру спортивної бази полягає у проєктуванні сучасного, безбар’єрного простору та зручного умеблювання на засадах інклюзивності, опираючись на принципи універсального дизайну та впроваджуючи їх в роботу. Важливим є поєднання функціональності та естетичного вигляду у довершену структуру та цілісну композицію.

Об’ємно-просторове рішення є простим та зрозумілим, аби будь-якому спортсмену з певними фізичними особливостями було комфортно та безпечно. Сам дизайн є мінімалістичним та лаконічним, адже номери спортивних закладів не потребують зайвих елементів та оздоблення.

Всі меблі розміщені поздовж стін, таке рішення збільшує проходи та певні зони, наприклад, щоб було зручно розвернутися у візку. Також меблі не перешкоджають дорогу, що зменшують ризик травмування та зіткнення. Для кращої орієнтації у просторі на підлозі у вітальні та ванній кімнаті розміщена рефлекторна плитка направляюча та попереджувальна, яка є неслизькою (рис. 4.2.1.3.).

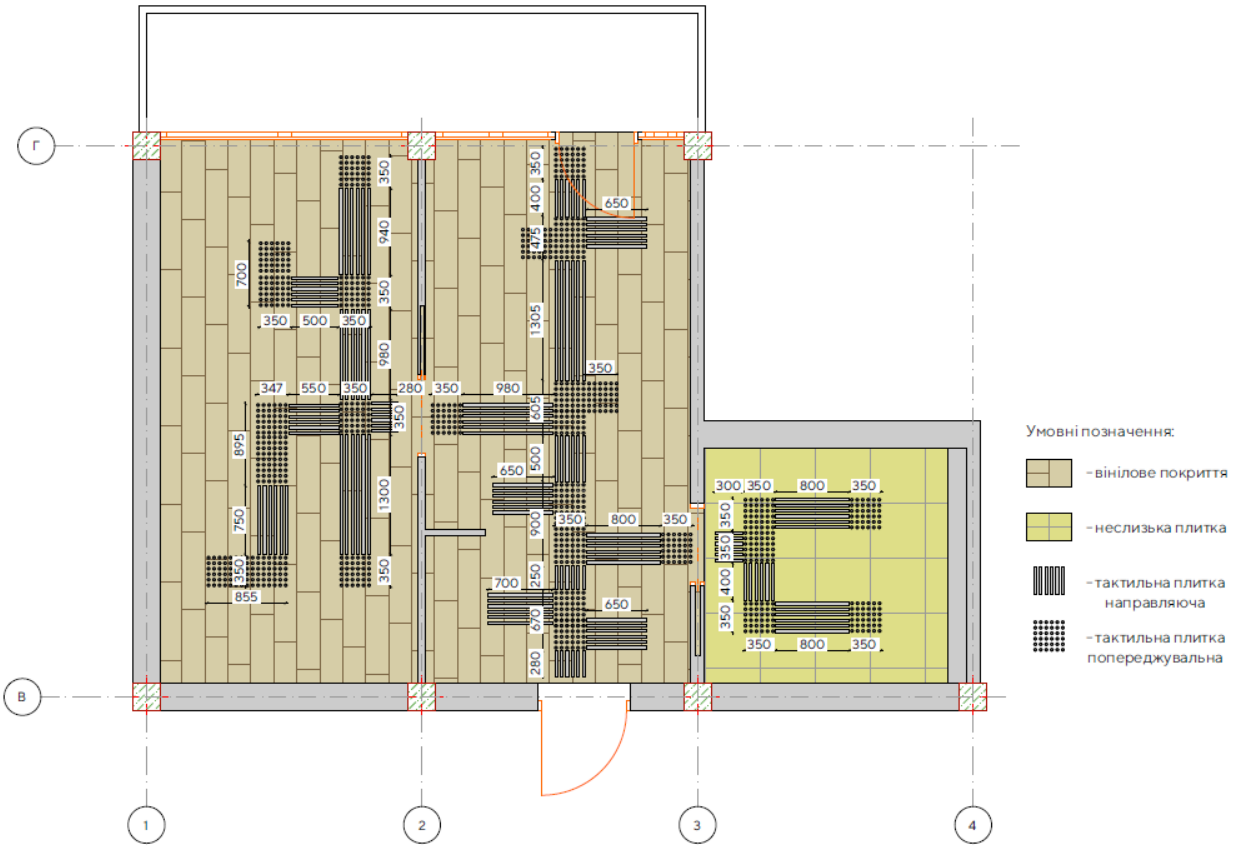

Рис. 4.2.1.3. План підлоги житлового номеру для спортсменів з інвалідністю.

На вільних ділянках стін розміщено поручні з підсвіткою, аби при необхідності це допомогло при пересуванні (рис.4.2.1.4.).

Рис. 4.2.1.4. Розміщення поручнів у житловому номері.

У даних рішення проглядається 5 принцип універсального дизайну, а саме зменшення ризиків та поганих наслідків під час проживання в номері, мінімальна кількість небезпечних елементів.

Перший принцип універсального дизайну про рівноправне використання впроваджено таким чином:

- усі дверні отвори 900мм., щоб забезпечити достатні проходи для людей на візках;
- двері у спальню та санвузол розсувні, це значно спрощує відкривання, дверна ручка зафіксована з обох сторін та розміщена на висоті 900мм. від підлоги;
- розташування гачків для одягу на різних висотах;
- розташування «перекидної раковини» у ванних кімнатах, яка може адаптуватися під кожного (дизайн раковини Метта Сіндалла) (рис.4.2.1.5.).

Рис. 4.2.1.5. «Перекидна раковина», розробка Метта Сіндалла.

- розміщення гардеробного ліфта та висувних ящиків у шафі, таким чином людина невисокого зросту, або у візку зможе дістати потрібні речі (рис.4.2.1.6.).

Рис. 4.2.1.6. Розміщення гардеробного ліфта та висувних ящиків у шафі.

Особливу увагу при проєктуванні приділялась реалізації 4-го принципу, а саме: розуміння сприйняття інформації незалежно від сенсорних можливостей користувачів. Тому для легкої орієнтації у приміщенні використано контрастні теплі кольори: жовтий, помаранчевий, зелений. Адже найшвидше людина розпізнає саме їх, а далі вже сині відтінки. Крім того, завжди сприймається предметно-просторове середовище на асоціативному рівні, це обумовлено близьким зв’язком з органами почуттів, як приклад дотик та зір. Також вони добре впливають на емоційний та психічний: помаранчевий та жовтий кольори – викликають відчуття тепла, покращують настрій, створюють позитивну атмосферу, а зелений- заспокоює, дарує відчуття комфорту.

Наступним є застосування акустичних систем у всіх кімнатах, це вмонтовані колонки у блок з вимикачами, на них подається важлива інформація та нагадування, також можна послухати музику або радіо (рис.4.2.1.7.)

Рис. 4.2.1.7. Розміщення вмонтованих акустичних систем.

Керування акустичною системою відбувається за допомогою застосунка, який можна відкрити через будь-який гаджет. Також в номерах запроєктована система розумний дім, що дає змогу керувати кліматичною технікою, освітленням, звуком за допомогою голосу або у застосунку. Стаціонарний монітор розташований у коридорі біля вхідних дверей.

Під час реалізації авторської концепції збуло:

- Сформовано безбар’єрний простір, де всі складові елементи доповнюють одне одного та створюють єдину композицію, спираючись на вище визначені та сформовані принципи.
- Враховано фізичний та психологічний комфорт в період тимчасового проживання спортсменів, що є важливим аспектом при проєктуванні інтер’єрів.
- Сформовано стилістичну виразність інтер’єру, що виражається через колір, освітлення, композицію.

4.2.2. Функціонально-технологічне рішення інтер’єру

Формування внутрішнього простору тимчасового житла для спортсменів відбувається відповідно до призначення та функціональних вимог. Житловий номер, який було обрано для проєктування є зрозумілим та простим, спальня та вітальня є ідентичними, приміщення мають прямокутну форму, а ванна кімната квадратну. При формуванні усіх приміщень було враховано ергономічні, технологічні, психологічні та естетичні показники для забезпечення та створення оптимальних умов для комфортної життєдіяльності спортсмена на певний період.

Головним функціональним рішенням житлових номерів є застосування системи «розумний дім», яка дає змогу керувати та налаштовувати усі пристрої дистанційно, використовуючи будь-який гаджет. Дана система керування включає:

Клімат-контроль, а саме керування освітленням, опаленням та кондиціонуванням.

Керування акустичними системами та телевізорами.

Зміну інтенсивності освітлення.

Головна функція житлового номеру- це розслаблення, відпочинок та відновлення сил. Увесь внутрішній простір, завдяки планувально-просторовій організації, колористичного рішення та умеблюванню поділено на основні зони. Відповідно до їх функціонального призначення номер розділено на:

- Вхідну зону;
- Зону зберігання речей;
- Зону відпочинка та дозвілля;
- Зону споживання їжі;
- Санітарно-гігієнічну зону;
- Зону сну.

Основна функція вхідної зони забезпечити достатню кількість місця, де передбачена можливість комфортного одягання-роздягання. Для цього продумана

панель з гачками для одягу, поруч якої пуф для сидіння, навпроти шафа для зберігання одягу і взуття.

У зоні відпочинку та дозвілля користувачі зможуть подивитися телевізор, почитати книгу та поспілкуватися, там розташований комфортний диван шириною 1600мм. для двох осіб на стіні, оздобленою рейками, розміщений телевізор з невеликою тумбою.

Незважаючи на те, що у спортсменів п’ятиразове харчування у їдальні, обов’язковим було виділити невелику зону прийому їжі. Було розміщено настінний стіл розмірами 600х800мм. з регулюванням висоти, аби кожен змін адаптувати під себе. Стіл також може слугувати робочим місцем. У кімнаті також наявний холодильник та електричний чайник.

Важливу увагу було приділено зоні сну, адже після тяжкого тренування потрібно добре відпочити та розслабитись у комфортних умовах. У номері спальня вміщає два односпальних ліжка, які розташовані перпендикулярно один до одного. Таке розміщення візуально розмежує простір кожного спортсмена. Крім цього у кімнаті розташовано два крісла та на стіні висить телевізор, який проглядається з обох спальних місць.

Санітарно-гігієнічна зона, а саме ванна кімната є практичною та функціональною. Там розташований рукомийник біля якого гачки для рушника, унітаз, душова кабіна зі шторкою та рушникосушарка. Усе сантехнічне обладнання містить додаткові поручні та розраховане для безпечного користування для людей з обмеженими можливостями.

4.2.3. Оздоблення інтер’єру (матеріали, освітлення, меблі, декор, деталі)

Як зазначено вище, оздоблення інтер’єру відіграє вагому роль, особливо коли це стосується простору для людей з різними фізичними вадами та можливостями.

При проектуванні інтер’єру та умеблювання в якості основних матеріалів виступає деревина, вініл, гіпс, фарба, керамічна плитка і тканина. Спираючись на вимоги та особливості формування житлових номерів спортивних баз та споруд враховано наступні вимоги:

- матеріали являються нешкідливими для здоров'я людини;
- матеріали є гіпоалергенним та екологічними;
- матеріали довговічними та водонепроникні;
- матеріали мають високу теплоізоляція та звукоізоляція;
- матеріали є легкими у прибиранні та догляді.

Основним підлоговим покриттям виступає вініл, таке покриття є міцним та водостійким, а головне не слизьким та безпечним. Було використано вініл з текстурою дерева, адже це надає затишку та тепла. У ванних кімнатах застосовано неслизьку керамічну плитку тераццо. Також застосовано тактильну плитку під колір підлогового покриття у двох її форматах: попереджуючу (з рельєфними виступами у вигляді конусів, розташованих в лінійному порядку) та направляючу (направляючі у вигляді ліній).

Стіни пофарбовані екологічною фарбою, у першому номері це помаранчева та світло-бежева, у другому- ніжно-зелена та бежева. У якості оздоблення вступають декоративні панелі: гіпсові 3D панелі та дерев’яні, а також декоративні рейки. В санвузлах використано різноформатну плитку, а саме 600х600мм. та 600х100мм.

Стеля виконана з гіпсокартону та оздоблена білою екологічною та гіпоалергенною водоемульсійною фарбою.

Перевагою обраних номерів є велика кількість природного освітлення - у спальні велике вікно на всю стіну, у вітальні вікно з дверима на балкон.

Штучне світло також є важливим елементом оздоблення, адже має здатність моделювати форми та зображення, які знаходяться в інтер’єрі, створювати певний

настрій та емоційний стан, задавати різну атмосферу. В житлових номерах всі освітлювальні прилади є зрозумілими, зручними у користуванні, а, головне, безпечними при експлуатації. Врахована та унормована інтенсивність освітлення, щоб не травмувати людей, особливо з вадами зору (рис. 4.2.3.1.).

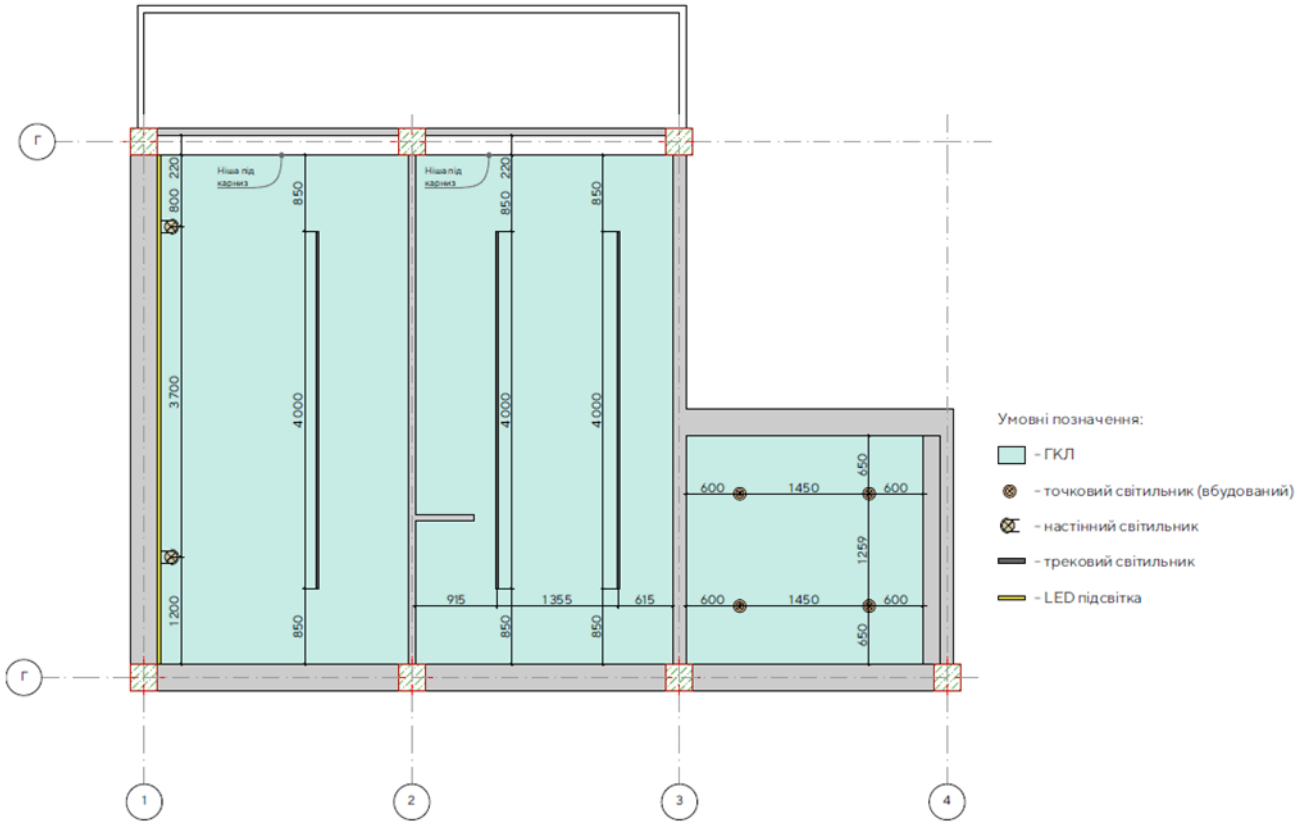

Рис. 4.2.3.1. План стелі та освітлювальних пристроїв номерів.

У вигляді загального освітлення встановлено приховану трекову систему з змінними лампами. Такий вид освітлення є функціональним, дає можливість точного фокусування, досягнення необхідних рівнів освітлення і контрасту. Також завдяки тому, що світильники можна додавати або знімати, можна досягти необхідної яскравості освітлення, або направити в необхідне місце. Такий вид освітлення створює атмосферу для відпочинку та затишку. У спальні шинопровід з лампами вмонтований з однієї сторони, подалі від спальних місць, щоб не заважати при відпочинку.

На стелі у вітальні дві трекові системи з обох сторін, завдяки цьому лампи добре освічують усі зони. В санвузлах використано вбудовані, водостійкі точкові стільники, такий варіант добре підходить для даного приміщення, адже світло рівномірно розподіляється по всій площі. Так, як санвузли мають квадратну форму, було розміщено чотири точкових світильника на кожній стороні, як раз світло спрямовується на важливих зона: при вході, над душом, унітазом та раковиною.

Допоміжним світлом слугує бра та підсвітки. Основним завданням такого освітлення є створення комфорту в певній зоні і не створювати ефект засліплення очей. Біля кожного ліжка у спальні розміщено бра прямокутної форми білого кольору. Світильник максимально прилягає до стіни, аби не завдавати незручностей. Світло направлене вверх та має шкалу насиченості світіння, аби кожен користувач обрав для себе найкомфортнішу, також він є складним, тоді розсіювання буде меншим та яскравішим. У бра застосована сенсорна система вмикання та регулювання яскравості (рис. 4.2.3.2.).

Рис. 4.2.3.2. Розташування бра у спальні житлового номеру.

Крім бра було використано LED світильники, як декоративний елемент, аби додати затишку та додаткового світла. У спальні першого номеру світильники розташовані на стелі, мають теплий, неяскравий колір, у другому номері підсвітка бокова з дерев'яних панелей. Також для зручності було вмонтовано підсвітку шафи, аби усі речі гарно проглядались.

Житлові номери спортивних баз повинні включати такі необідня меблі: ліжка, приліжкові тумби чи столики, шафи та тумби для тимчасового зберігання речей, диван, стіл та стільці. Перелічені меблі мають відповідати вимогам для людей з інвалідністю та бути зручними у використанні.

При вході у номер розташована функціональна шафа, вона включає місця для вішаків, штанга опускається за допомогою гардеробного ліфта, та нижні виїжджаючі полиці для одягу. Двері розсувні, що значно полегшує відкривання. Справа від входу м'який пуф з гачками для одягу на різних висотах, а саме 1300мм. та 1600мм. від рівня підлоги.

У зоні відпочинку розміщено комфортний диван на дві особи, форма якого задана антропометричними характеристиками людини навпроти якого телевізор з тумбо.

Було виділено зону прийому їжі, в якій розташований стіл з регулювання висоти, для забезпечення оптимального положення кожної людини щодо поверхні стола та зручні стільці з м'якою оббивкою.

Спальне місце спроєктовано так, аби воно було поліфункціональне та компактне.

Рис. 4.2.3.3. Розташування ліжка у спальні житлового номеру.

Усі корпусні меблі виконані з матового МДФ, мають надійну та міцну конструкцію, є безпечними у використанні.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ IV

Отже, в даному розділі досліджено за допомогою науково-дослідницьких джерел принципи формування спортивних баз на засадах інклюзивності. За допомогою цих принципів покращується якість та комфорт номерів для людей з обмеженими можливостями.

Було запроєктовано два двомісних номери у житловому комплексі спортивної бази з використанням всіх нормативних та ергономічних вимог, використано необхідні функціональні зони. Об’ємно-просторова організація номеру була створена за допомогою композиції простору. Інтер’єр номеру є мінімалістичним та лаконічним, використано прості форми меблів, підібрані в одному стилі, які є універсальними для кожного користувача. За допомогою кольору розмежовано певні зони, використано допоміжні елементи для орієнтування в просторі, а саме тактильну плитку, поручні, теплі кольори для чіткого розпізнавання. Було враховано необхідні проходи та розміри для спортсменів на візках.

Авторська концепція інтер’єру житлового номеру спортивної бази поєднує в собі функціональність, адаптивність, комфорт та привабливий зовнішній вигляд у цілісну композицію.

РОЗДІЛ V. РОЗРОБКА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ СПОРТИВНИХ БАЗ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОСТІ

5.1. Концепція формування предмету

Стіл — предмет меблів, який складається з горизонтальної поверхні (стільниці) і ніжок або опор. Ніжки можуть з'єднуватися поперечними планками (обніжками). Стільниці виготовляються з каменю, металу, дерева, пластику або скла [6]. Такий предмет меблів як стіл займає особливе місце в кожному інтер’єрі. Він повинен бути багатофункціональним, зручним і мати естетичний і привабливий зовнішній вигляд.

Авторська концепція полягає у проектуванні елементу меблів житлового номеру спортивної бази на засадах інклюзивності, а саме: за індивідуальним проєктом було розроблено елемент умеблювання житла, що за функціональним призначенням належить до побутових меблів, а саме - настінний стіл з регулюванням висоти, опираючись на принципи універсального дизайну. При проєктуванні виробу метою було створення елементу умеблювання, у якому поєднаються практичні, функціональні, стилістичні та естетичні показники (рис. 5.1.1).

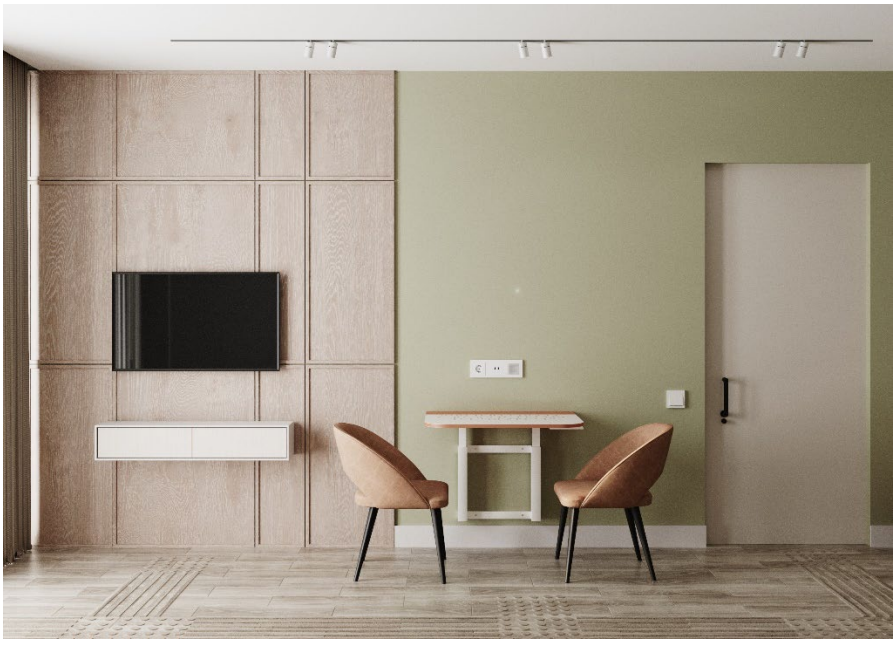

Рис. 5.1.1. Зображення столу в інтер’єрі житлового номеру.

Стіл служить для виконання різноманітних функцій: прийому їжі, роботи з документами або спеціальним обладнанням, робоча поверхня їх має бути горизонтальною для впевненого розміщення на ній необхідних предметів.

Висота стола над рівнем підлоги визначається ергономічними та антропометричними вимогами, тому і було спроєктовано стіл з регулюванням висоти, щоб спортсмени з інвалідністю змогли відрегулювати його відповідно до власних потреб.

Проєктування обладнання за індивідуальним проєктом умовно розділено на наступні етапи:

• дослідження – пошук вітчизняного та зарубіжного теоретичного матеріалу, аналогів на проектування. Визначення функціонального та елементу експлуатаційного призначення виробу. Саме на даному етапі відбувається творчий пошук ідеї, визначається форма, габарити, розміри, матеріал, спосіб художнього та декоративного оздоблення;

• розробка робочих креслень - ортогональної проекції та перспективного зображення, визначається технологія виробництва виробу;

• робоче проєктування — виготовлення окремих елементів, конструкція, кріплення, утворення виробу, надання естетичної виразності.

Розроблений стіл відповідає принципам універсального дизайну, а саме:

- Принципу №2: Гнучкість у використанні. Завдяки підйомному механізму, є можливість регулювати висоту під індивідуальні особливості користувача.

- Принципу №3: Просте та зручне використання. Стіл є “простим та зрозумілим” для кожного, незалежно від віку, знань, досвіду та навичок.

- Принципу 5: Припустимість помилок. Завдяки заокругленим кутам стільниці значно менше ризиків та поганих наслідків під час використання. Усі небезпечні елементи, а саме дроти та електронний механізм приховані, від користувача.

- Принципу №6: Низький рівень фізичних зусиль. Регулювання стола забезпечує мінімальні фізичні навантаження. Під час використання, користувач не буде стомлюватися та докладати значних фізичних зусиль. Дії, які повторюються, зведено до мінімуму. Достатньо просто нависнути кнопку «вгору» або «вниз».

Крім цього стіл є унікальним через мотиваційний напис на стільниці шрифтом Брайля, напис такий: «Наполегливість, а не сила, робить великі справи». Цей напис нанесено для того, щоб підбадьорювати спортсменів з вадами зору (рис. 5.1.2.).

Рис. 5.1.2. Унікальний напис на стільниці

5.2. Функціональне, конструктивне, ергономічне та об’ємно-просторове рішення

Розроблений стіл з регулюванням висоти є функціональним та практичним. Основне його призначення у житловому номері спортивної бази – створення місця для споживання їжі та робоча зона.

Стіл складається зі стільниці, металевих опор та електронно механізму з кнопкою керування. Розмір стільниці 800мм. -довжина та 600мм. - глибина, товщина - 18мм. Такі габарити є оптимальними для житлового номеру, також стіл не займає багато місця. Кути заокруглені, що забезпечує безпеку експлуатації. Металева основа кріпиться до стіни за допомогою гвинтів, в основі схований електронний механізм та система регулювання висоти гвинт-гайка. Діапазон піднімання стільниці від 620мм. до 800мм. З правого боку від стільниці розташована система керування, яка містить чотири кнопки (рис.5.2.1.).

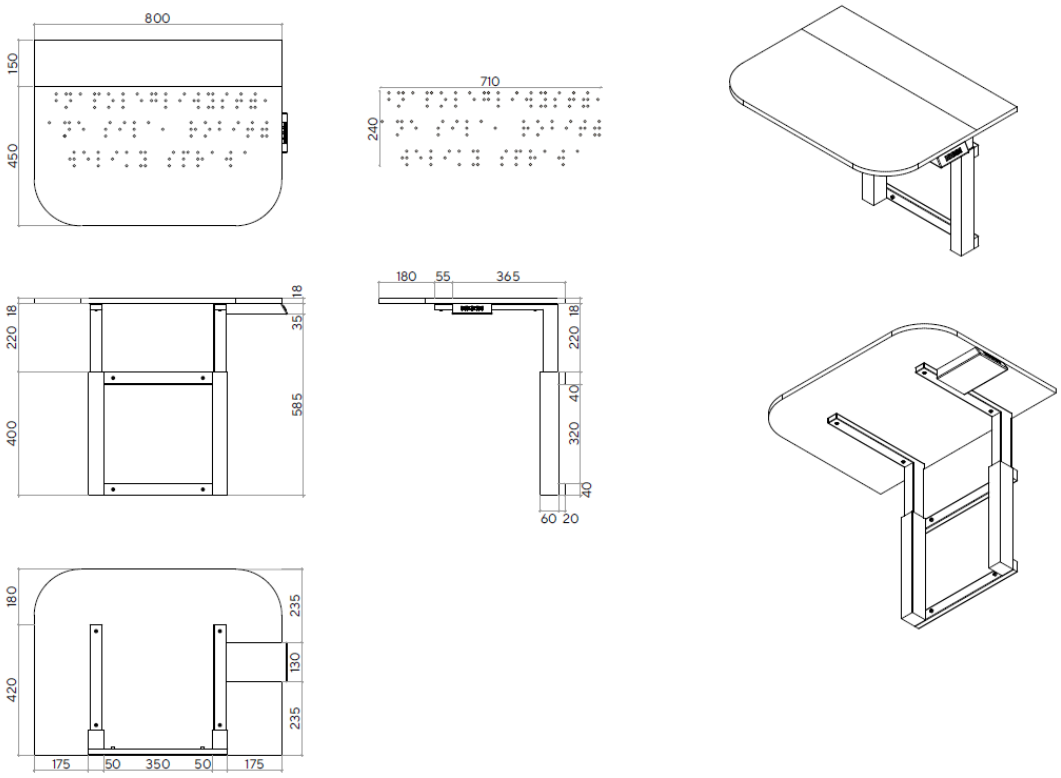

Рис. 5.2.1. Проекції столу та перспективне зображення

Стіл спроєктовано з урахуванням норм ергономіки. Завдяки системі регулювання висоти, кожен користувач зможе підлаштувати його під себе (рис.5.2.2.).

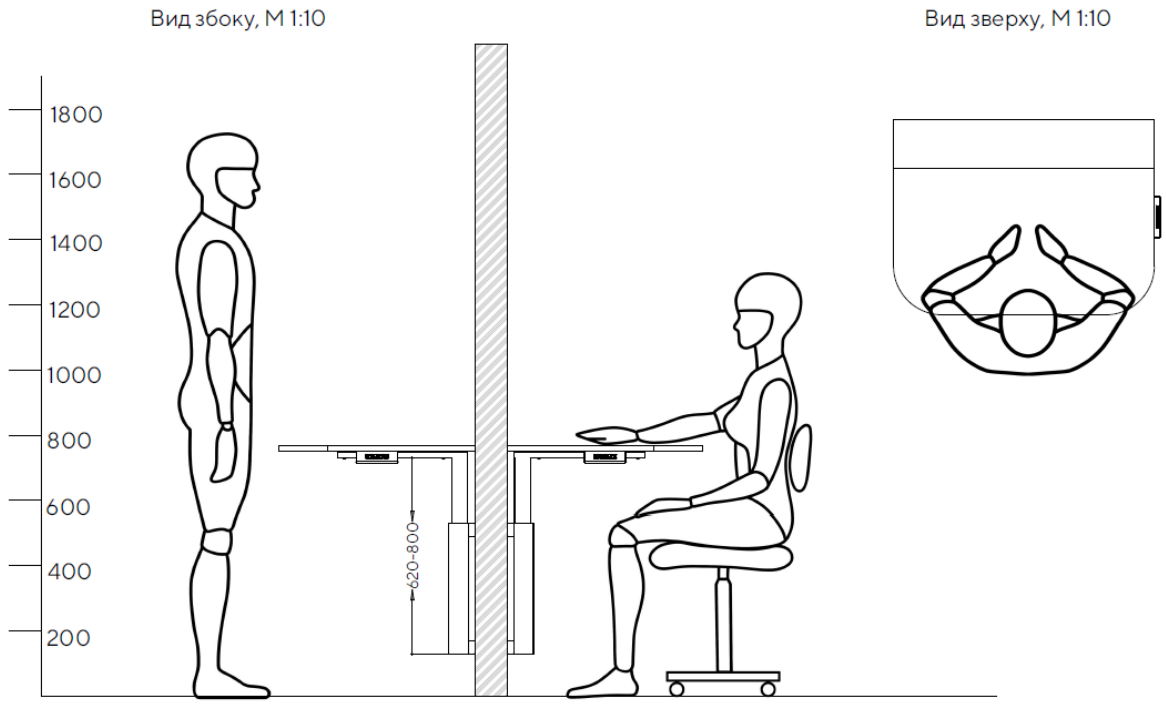

Рис. 5.2.2. Ергономічна схема

При розробці виробу для інтер'єру житлових номерів спортивної бази на засадах інклюзивності, сформувалися якісні характеристики, а саме:

- виріб повинен відповідати сучасним функціональним та ергономічним вимогам;
- виріб повинен відповідати принципам універсального дизайну;
- використанні матеріали повинні бути безпечними та не зашкоджувати здоров'ю людини;
- виріб повинен мати правильну форми, відсутність гострих кутів чи виступів небезпечних для здоров'я людини;
- врахування практичності та універсальності;
- використання надійних конструктивних елементів виробу;

- використання екологічних матеріалів з довговічним терміном експлуатації;
- врахування естетичної виразності;
- взаємодоповнення стилістичного рішення інтер'єру та спроєктованого елементу.

5.3. Колористичне та матеріальне рішення

Розроблений стіл є досить яскравим та виразним. Так як інтер'єр номерів включає помаранчевий колір, який є акцентним, було вирішено додати його у виріб.

Основна частина стільниці білого кольору, край столу по периметру яскравого помаранчевого кольору, також цим кольором виділена смуга на краю столу 150мм. Мотиваційний напис написано помаранчевим по білому. Сама стільниця виконана з матового МДФ товщиною 18мм. Цитата розміщена врівень стільниці, проте вона має шорстку фактуру, аби люди з вадами зору з легкістю змогли прочитати її.

Каркас столу та панель регулювання виконана з металу білого кольору, уся фурнітура сріблясta.

В цілому така поєднання кольорів та матеріалів добре поєднується між собою та є естетично привабливим (рис. 5.3.1.).

Рис. 5.3.1. Зображення столу

5.4. Деталі та вузли

Як було зазначено вище, регулювання висоти відбувається за допомогою передачі гвинт-гайка та електродвигуна. Така конструкція є зручною та надійною, а також легкою у користуванні.

Гвинтова передача (гвинтовий механізм або передача типу «гвинт-гайка») — механічна передача (гвинтова пара), що перетворює обертовий рух у поступальний або навпаки. У загальному випадку вона складається з гвинта і гайки [7].

Основним вузлом у даній конструкції є механізм передачі гвинт-гайка (рис. 5.4.1.).

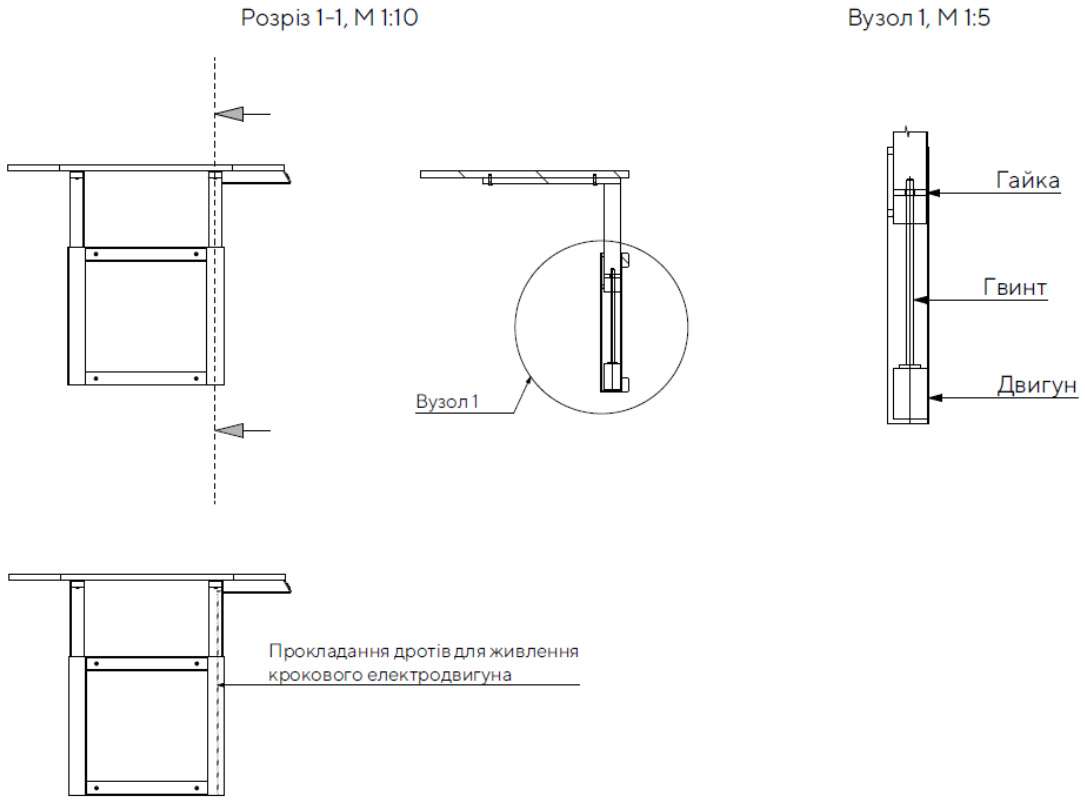

Рис. 5.4.1. Розріз та конструктивний вузол столу

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ V

У цьому розділі описано авторську розробку обладнання для спортивних баз на засадах інклюзивності, а саме стіл з регулюванням висоти. В процесі розробки було пройдено наступні етапи: дослідження, проєкт та робоче проєктування.

Розроблений стіл відповідає принципам універсального дизайну, а саме:

- Принципу №2: Гнучкість у використанні.
- Принципу №3: Просте та зручне використання.
- Принципу 5: Припустимість помилок.
- Принципу №6: Низький рівень фізичних зусиль.

При проєктуванні було враховано ергономічні вимоги, надійність конструкції, якість та довговічних матеріалів, а також привабливий естетичний вигляд та взаємодію з внутрішнім простором.

ВИСНОВКИ

Підсумувавши, можна сказати, що фізична культура і спорт у сучасному суспільстві є важливим джерелом зміцнення здоров'я населення України. Найголовнішою проблемою в розвитку фізичної культури і спорту є відсутність спортивних споруд, котрі б відповідали універсальному дизайну та включали в себе вище перераховані принципи інклюзивності.

Головним завданням виступає впровадження зібраного теоретичного матеріалу в формування інтер'єру житлового простору спортивних баз та предметного наповнення на засадах інклюзивності.

Спираючись на вище згадані принципи зібрано та проаналізовано існуючий теоретичний матеріал. Досліджено формування інтер'єрів спортивних баз, які відповідають вимогам для спортивних споруд для людей з інвалідністю.

Проаналізовано особливості оздоблення та колористичне рішення інтер'єрів по даній тематиці та визначено, що колір, відіграє особливу роль при проєктуванні та несе важливу функцію.

Було розглянуто ключові принципи формування інтер'єрів на засадах інклюзивності, які спрямовані на те, щоб при проєктуванні будь-якого середовища чи виробів їх дизайн був зрозумілим та доступним для всіх і відповідав вимогам суспільного використання. Для людей з інвалідністю питання доступності є важливою передумовою, яка дозволяє їм на рівних реалізовувати всі права, дає можливість вести самостійний спосіб життя та брати участь у суспільному житті.

Було спроєктовано два двомісні номери у житловому комплексі спортивної бази з використанням всіх нормативних та ергономічних вимог, використано необхідні функціональні зони. Об'ємно-просторова організація номеру була створена за допомогою застосування засобів гармонізації композиції. Також було розроблено обладнання для інтер'єру спортивних баз на засадах інклюзивності, а саме стіл з регулюванням висоти.

Авторська концепція інтер’єру житлового номеру спортивної бази повинна поєднувати в собі функціональність, адаптивність, комфорт та привабливий зовнішній вигляд у цілісну композицію.

Актуальність запровадження комплексних реабілітаційних та абілітаційних послуг, спрямованих на підвищення якості життя, активності, працездатності та залучення в усі галузі суспільного життя людей з інвалідністю формує необхідність проєктуванні сучасних інтер’єрів будівель спортивних баз із застосуванням принципів інклюзивності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Chula Vista Elite Athletic Training Center URL: https://trainatchulavista.com/ (дата звернення: 04.09.22).
2. U.S. Olympic & Paralympic Training Center – Colorado Springs URL: https://www.uncovercolorado.com/landmarks/colorado-springs-olympic-paralympic-training-center/ (дата звернення: 03.09.22).
3. Альбом технічних рішень обладнання елементами безперешкодного доступу людей з обмеженими фізичними можливостями до об'єктів житлово-комунального призначення : посібник з проектування (друге видання) / за ред. В. В. Куцевича. – Київ : ЗНДІЕП, 2011.
4. Багатостраждальний олімпійський центр "Конча-Заспа": на що хочуть витратити 830 мільйонів. URL: https://antikor.com.ua/articles/221027-mnogostradaljnyj_olimpijskij_tsentr_konchazaspa_na_chto_hotjat_potratitj_830_millionov (дата звернення: 03.09.22).
5. Брискін Ю. А. Спорт інвалідів у міжнародному спортивному русі. – Львів : Край, 2006. – 346с.
6. Визначення слова «стіл» URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D1%96%D0%BB (дата звернення 01.12.22).
7. Гвинтова передача URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%82%D1%96%D0%BB (дата звернення 01.12.22).
8. Данчак І.О. Принципи ергономічного формування архітектурного середовища помешкань для інвалідів: дис. канд. арх. наук : 1100.01. / Данчак І. О. – Львів, 2003. – 288 с.
9. ДБН В.2.2-13-2003. СПОРТИВНІ ТА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧІ
10. ДБН В.2.2-40:2018. ІНКЛЮЗИВНІСТЬ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД

11. Дорожня карта щодо улаштування засобів безперешкодного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до об’єктів житлово-комунального та громадського призначення URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2017/11/MMGN.pdf (дата звернення 25.11.22.).
12. Доступність до об’єктів житлового та громадського призначення для людей з інвалідністю. Методичний посібник. Видання V (доповнене). Видання Всеукраїнського громадського соціально-політичного об’єднання «Національна асамблея інвалідів України». Київ, 2012.
13. Доступність та універсальний дизайн : навч.-метод. посібник / [В. О. Азін, Л. Ю. Байда, Я. В. Грибальський, О. В. Красюкова-Еннс]; за заг. ред. Л. Ю. Байди, О. В. Красюкової-Еннс. – Київ, 2013. – 128 с.
14. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічні посилання. Загальні положення та правила складання. – Чинний від 2016-07-01. – Київ: ДП «УкрНДНЦ» - 16 с.
15. ДСТУ Б А.2.4-11:2009. Правила виконання ескізних креслень загальних видів нетипових виробів. - Чинний від 2010-01-01. – Київ: Мінрегіонбуд України - 14 с.
16. ДСТУ Б А.2.4-27:2008. Система проектної документації для будівництва. Інтер'єри. Робочі креслення. - Чинний від 2010-01-01. – Київ: Мінрегіонбуд України - 13 с.
17. ДСТУ-Н В.2.2-31-2011 Настанова з облаштування будинків і споруд громадського призначення елементами доступності для осіб з вадами зору та слуху.
18. Енциклопедія олімпійського спорту України / За ред. В. М. Платонова. – Київ: Олімпійська література, 2005. –463 с.
19. Західний реабілітаційно-спортивний центр Національного комітету спорту інвалідів України URL: http://westsportcenter.com.ua/ (дата звернення: 03.09.22).
20. Збірник наукових праць. Перспективні напрямки проектування житлових та громадських будівель. Спеціальний випуск «Фізкультурно-спортивні споруди, адаптовані для потреб інвалідів». – Київ : ЗНДІЕП, 2005.

21. Інвалідність та суспільство:навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової – Еннс О.В. / Кол. авторів: Байда Л.Ю., Красюкова – Еннс О.В., Буров С Ю., Азін В.О.,Грибальський Я.В., Найда Ю.М. – К., 2012. - 216 с.
22. Інформаційний посібник. URL: https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP-Motivuyuchiy-prostir.pdf (дата звернення: 18.10.2022).
23. Конвенція про права осіб р інвалідністю. Резолюція генеральної асамблеї ООН No 61/106, прийнята на шістдесят першій сесії ГА ООН 2006р. (Конвенція ратифікована Законом України) від 16 грудня 2009 р No 1767-IV.
24. Маляр Е. І. Методичні основи адаптивного спорту: Методичні рекомендації / Е. І. Маляр, Н. С. Маляр. – Тернопіль, ЗУНУ: 2022. – 32 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44443/1/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%86%20%D0%A0%D0%95%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%94%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87%202022%20%D0%90%D0%A1.pdf (дата звернення: 18.10.22).
25. Методичні рекомендації з дисципліни «Особливості проєктування інклюзивного предметно-просторового середовища» для студентів 1 курсу другого рівня вищої освіти /магістр/ за напрямом підготовки 022 «Дизайн» освітньо-професійної програми «Дизайн архітектурно-ландшафтного середовища», Х.: ХДАДМ, 2022. 50 с.
26. Методичні рекомендації щодо впровадження принципів універсального дизайну URL: https://adm.dp.gov.ua/storage/app/media/Pro%20oblast/Rozvytok%20rehionu/Dostupna%20Ukrayina/Dostupnist%20obyektiv%20dlya%20osib%20z%20invalidnistyu%20Dnipropetrovskoyi%20oblasti/metodychni-rekomendatsiyi-po-universalnomu-dyzaynudoc-min.pdf (дата звернення: 11.09.22).
27. Міщак О.І., Омельченко О.С. Збірник лекцій з дисципліни «Спортивні споруди і обладнання». – Дніпропетровськ: ПФ «Стандарт-Сервіс», 2015. – 80 с.
28. Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту. – Київ , 2004. – 16 с.

29. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні URL: https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/bezbaryernist/naczionalna-strategiya-zi-stvorennya-bezbaryernogo-prostoru-v-ukrayini/ (дата звернення: 03.05.22).
30. Національний центр параолімпійської та дефлімпійської підготовки та реабілітації інвалідів URL: https://paralympic.org.ua/ua/pro-nas/sportivni-obyekti/nacionalnij-centr-paraolimpijskoyi-ta-deflimpijskoyi-pidgotovki-ta-reabilitaciyi-invalidiv (дата звернення: 03.09.22).
31. Нойферт П., Нефф Л. Проектирование и строительство. Дом, квартира, сад: Перевод с нем. - Третье изд., пер.и доп.: - М.: Изд. "Архитектура-С", 2005 - 264 с.
32. ОНСЦ "Конча-Заспа" URL: https://olimpcentr.com/ (дата звернення: 03.09.22).
33. Паралімпійські ігри URL: https://www.wiki.uk-ua.nina.az/%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D1%96_%D1%96%D0%B3%D1%80%D0%B8.html (дата звернення: 03.05.22).
34. Попова О. А. Сучасні тенденції формування безбар'єрної архітектури : конспект лекцій (для студентів 3 курсу денної форми навчання спеціальності 191 – Архітектура та містобудування) / О. А. Попова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 80 с.
35. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009–2015 роки «Безбар'єрна Україна»: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р., No 784
36. Рекомендації з архітектурно-планувальних рішень нових типів будинків навчально-виховного та лікувально-оздоровчого призначення для дітей-інвалідів, сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків (будинки дитини, дитячі будинки, школи-інтернати загального та спеціального типів). – Київ : ЗНДІЕП, 1997.
37. СНіП Спортивні споруди. Норми проектування.

38. Спортивно-оздоровчий центр для людей з обмеженими можливостями / Архітектурна студія Baldinger URL: https://www.archdaily.com/587732/sport-and-fitness-center-for-disabled-people-baldinger-architectural-studio (дата звернення: 03.09.22).

39. Спортивно–фізкультурні споруди та обладнання: навч. посіб. для студ. ВНЗ III–IV рівнів акредитації у галузі фіз. вих. і спорту / С. Решетило.–Л.,2010.–103 с.

СПОРУДИ.

40. ЦЕНТР ОЛІМПІЙСЬКОЇ ТА ПАРАЛІМПІЙСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ URL: https://pajulahti.com/en/olympictrainingcenter/ (дата звернення: 05.09.22).

41. Цільова комплексна програма «Фізичне виховання – здоров'я нації». – Київ : 1998. – 48 с.

42. Як застосовувати в школах універсальний дизайн, стандарти доступності й розумне пристосування URL: https://nus.org.ua/articles/yak-zastosovuvaty-v-shkolah-universalnyj-dyzajn-standarty-dostupnosti-j-rozumne-prystosuvannya/ (дата звернення: 03.10.22).

ДОДАТКИ

Марія Овчаренко (м. Київ)
Ганна Таран (м. Київ)

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЕКТУВАННЯ БАЗ ДЛЯ ПАРАЛІМПІЙЦІВ

В наш час спорт та його розвиток займає важливе місце в кожній країні. Зараз час все більше і більше з'являється талановитих і перспективних спортсменів, зростає кількість змагань та заходів, головними з яких є Олімпійські ігри. Велике значення має сама підготовка та місце, де проводяться тренування до певних заходів. Організація внутрішнього простору приміщень цих об'єктів насамперед має забезпечуватися екологічними, функціональними та естетичними комфортами. Тому проектування архітектури інтер'єрів сучасних спортивних баз у предметно-просторовому середовищі є актуальним і потребує комплексних підходів до його вирішення.

Так як в нашій країни немає жодної бази суто для паралімпійців, виникає потреба у будівництві баз, які вимагають високого рівня виконання та оформлення інтер'єрів спортивних залів, роздягальнь та житлових приміщень для людей з обмеженими можливостями. Розглядаючи питання особливостей проектування інтер'єрів спортивних баз для паралімпійців можна визначити філософські аспекти, які є не менш актуальними. Адже тренувальні зали, майданчики, житлові кімнати та роздягальні повинні включати в себе не лише естетичний зовнішній вигляд, а також повинні нести певний настрій та атмосферу. Оскільки оформлення середовища, кольорове рішення та дизайн має не аби який вплив на психічний та емоційний стан людини. Важливими факторами є: застосування зносостійких матеріалів, які не будуть завдавати незручностей та дискомфорту, дотримання всіх вимог, норм, системи безпеки при проектуванні, урахування ергономічних норм.

Дана тема пов'язана з розвитком інклюзії у сучасному суспільстві. Філософія інклюзії базується на вірі в те, що кожна людина з вадою має отримати освіту і житлові умови, які б якомога ближче відповідали нормальним. Вона передбачає істотні зміни в культурі, політиці та практичній діяльності шкіл. Інклюзія базується на концепції «нормалізації», в основі якої – ідея, що життя і побут людей з обмеженими можливостями мають бути якомога більше наближені до умов і стилю життя усієї громади.

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 1,0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, ua_UA **Ошибок в документах: 43 %**

ID: 109744 Название: «Особливості формування інтер'єрів будівель спортивних баз на засадах інклюзивності») Добавлено в БД: 2022-12-14 Авторы: Овчаренко Марія Андріївна Руководители: Бець С.М.	Документ		Сумарное совпадение по Базе Данных	
	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
		629		